

BANKA E SHQIPËRISË

B U L E T I N I
Z Y R T A R

vëllimi 26 numër 2 shkurt 2024

Data e botimit: 29.2.2024

P Ë R M B A J T J A

1. Vendim i Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë, nr. 644, datë 6.2.2024 "Për pezullimin e licencës së subjektit financiar jobankë "Micro Credit Albania""	5
2. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 9, datë 7.2.2024 "Për mbajtjen e pandryshuar të normës së interesit të marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes dhe të normave të interesit të depozitës njëditore dhe të kredisë njëditore në Bankën e Shqipërisë""	8
3. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr.10, datë 7.2.2024, "Për miratimin e udhëzimit "Për raportimin e incidenteve madhore"	9
4. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr.11, datë 7.2.2024 "Për disa ndryshime në rregulloren "Për përcaktimin e nivelit të vendimmarrjes në mbikëqyrjen e veprimtarive bankare dhe financiare""	44
5. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 12, datë 7.2.2024, "Për miratimin e rregullores "Për procedurat e krijimit dhe shtypjes së monedhave dhe kartëmonedhave pa kurs ligjor, përkujtimore për qëllime numizmatike, dhe medaljoneve përkujtimore nga Banka e Shqipërisë""	52
Treguesi i lëndës për Buletinin Zyrtar vëllimi 26, numër 1, janar 2024	64

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
GUVERNATORI

VENDIM
Nr. 644, datë 6.2.2024

PËR
PEZULLIMIN E LICENCËS SË SUBJEKTIT FINANCIAR JOBANKË
“MICRO CREDIT ALBANIA”

Sot më datë 6.2.2024, u njoha me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes, përcjellë me shkresën me nr. 851, datë 5.2.2024, me objekt “Pezullimin e licencës së subjektit financiar jobankë “Micro Credit Albania””. Nga shqyrtimi i relacionit si dhe të analizës së bërë për propozimin, duke vlerësuar të gjitha shkaqet e përmendura aty,

VËREJ:

Subjekti financiar jobankë “MICRO CREDIT ALBANIA”, është licencuar për kryerjen e veprimtarive financiare, sipas licencës së dhënë nga BSH me Nr. 38, datë 9.5.2016. Për shkak të shkeljeve të evidentuara gjatë ekzaminimeve në vend, me vendimin nr. 5689 datë 29.12.2022 të Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë, subjektit “Micro Credit Albania” i është pezulluar ushtrimi i aktivitetit të kredidhënies (përfshirë edhe blerjen e kredive të reja), për një periudhë 12-mujore, deri në datën 31.12.2023.

Gjatë kësaj periudhe, subjektit i është lejuar të vijojë të trajtojë/ administrojë portofolin e kredive që ka të regjistruar në librat kontabël (arkëtimin e kësteve, ndjekjen e procedurave përmbarimore, ristrukturimin vetëm të principalit, interesit dhe maksimumit të lejuar të penaltiteteve (30%), si edhe mund të shesë portofolin e kredive).

Njëkohësisht, gjatë kësaj periudhe subjekti duhet të kishte marrë masa për adresimin e plotë të të gjitha mangësive dhe rekomandimeve të evidentuara në raportin e ekzaminimit Nr. 761/3 Prot. datë 25.11.2020 dhe në raportin e ekzaminimit Nr 6343/1 Prot., datë 5.12.2022.

Departamenti i Mbikëqyrjes, në muajt nëntor – dhjetor 2023, kreu një ekzaminim të plotë të këtij subjekti, me qëllim vlerësimin e situatës pas masës së pezullimit 1-vjeçar të aktivitetit. Ekzaminimi evidentoi se

gjatë periudhës njëvjeçare, subjekti nuk ka blerë apo nuk ka aprovuar kredi të reja, por është angazhuar në rikuperimin e portofolit ekzistues. Gjatë kësaj kohe janë adresuar një pjesë e vogël e rekomandimeve të ekzaminimeve të mëparshme, ndërkohë që janë evidentuar përsëri shkelje të kërkesave rregullatore. Ndër më kryesoret, Departamenti i Mbikëqyrjes ka vlerësuar: dhënien e informacionit të pasaktë dhe jo të plotë në raportime periodike, në regjistrin e kredive dhe gjatë ekzaminimit në vend, paraqitjen e pasaktë të gjendjes financiare, (mos)klasifikimin e klientëve sipas kërkesave rregullatore për rrezikun e kredisë, mangësi të elementeve të transparencës gjatë plotësimit të akt-marrëveshjeve me klientët, etj.

Departamenti i Mbikëqyrjes, në përputhje me parashikimet e nenit 37, pika 1, shkronja "c" të rregullores nr. 2 datë 17.1.2013 "Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka", nëpërmjet shkresës me Nr. 851, datë 5.2.2024, vlerësoi të propozojë pezullimin e ushtrimit të veprimtarisë së subjektit "Micro Credit Albania" deri në datë 30.6.2024, duke i lejuar subjektit gjatë kësaj periudhe vetëm shitjen e portofolit të kredive tek palë të treta, të licencuara nga Banka e Shqipërisë për të ushtruar këtë aktivitet, si dhe të reflektojë menjëherë në ulje të detyrimit të klientit çdo pagesë të detyrimit nga ana e tij duke bërë dhe përditësimet përkatëse në Regjistrin e Kredive. Gjatë kësaj kohe subjekti nuk mund të kryejë ristrukturim të kredive.

Në zbatim të procedurës të parashikuar në nenet 92 dhe 93 të ligjit "Për bankat në Republikën e Shqipërisë" dhe në nenin 39 të rregullores "Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka", miratuar me vendimin nr. 2, datë 17.1.2013 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, e ndryshuar, me anë të shkresës Nr. 7399/3 Prot., datë 25.1.2024, subjekti "Micro Credit Albania" është njoftuar për masën e propozuar dhe për periudhën brenda të cilës duhet të shprehej me shkrim mbi këtë masë. Subjekti nuk ka reaguar ndaj këtij njoftimi brenda periudhës së parashikuar në nenin 92 të ligjit "Për bankat në Republikën e Shqipërisë" (5 ditë).

Në përfundim, duke vlerësuar se gjetjet e konstatuara nga Departamenti i Mbikëqyrjes përbëjnë shkelje të nenit 35, pika 1, shkronja "b", "d", "e", "i", "l" dhe "m" të rregullores "Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka", miratuar me vendimin nr. 2, datë 17.1.2013 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, e ndryshuar, bazuar në nenet 98, 99 dhe 100 të Kodit të Procedurave Administrative, në nenet 37 dhe 38 të rregullores "Për administrimin e rrezikut në veprimtarinë e subjekteve financiare jobanka", miratuar me vendimin nr. 2, datë 17.1.2013 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, e ndryshuar si dhe të shtojcës nr. 3, pika 4 të rregullores "Për përcaktimin e nivelit të vendimmarrjes në mbikëqyrjen e veprimtarive bankare dhe financiare", miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr.36, datë 26.5.2010, i ndryshuar;

VENDOSA:

1. Pezullimin e ushtrimit të veprimtarisë së kredidhënies (përfshirë këtu edhe blerjen e kredive të reja, apo ristrukturimin e atyre ekzistuese), për të cilën është licencuar me licencën nr. 38, datë 9.5.2016 subjekti financiar jobankë "MICRO CREDIT ALBANIA" deri në datën 30.6.2024.
2. Gjatë kësaj periudhe, subjektit "MICRO CREDIT ALBANIA" i lejohet vetëm: të shesë portofolin e kredive tek palë të treta, të licencuara nga Banka e Shqipërisë për të ushtruar këtë aktivitet, të reflektojë menjëherë në ulje të detyrimit të klientit çdo pagesë të detyrimit nga ana e tij duke bërë dhe përditësimet përkatëse në Regjistrin e Kredive.
3. Subjekti "MICRO CREDIT ALBANIA" ka të drejtë të paraqesë ankim pranë Guvernatorit brenda 15 ditëve sipas parashikimeve të nenit 93 të Ligjit "Për bankat në Republikën e Shqipërisë".
4. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes me ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.
5. Ngarkohet Departamenti i Kërkimeve për publikimin e këtij vendimi, në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

GUVERNATOR

GENT SEJKO

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS

VENDIM
Nr. 9, datë 7.2.2024

PËR
MBAJTJEN E PANDRYSHUAR TË NORMËS SË INTERESIT TË
MARRËVESHJEVE TË RIBLERJES DHE TË ANASJELLA TË RIBLERJES DHE
TË NORMAVE TË INTERESIT TË DEPOZITËS NJËDITORE DHE TË KREDISË
NJËDITORE NË BANKËN E SHQIPËRISË

Në bazë dhe për zbatim të nenit 43, shkronjat "a" dhe "c" të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 "Për Bankën e Shqipërisë", të ndryshuar; me propozimin e Departamentit të Politikës Monetare, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë,

VENDOSI:

1. Të mbajë të pandryshuar, në nivelin 3.25 për qind, normën e interesit të marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes (REPO dhe REPO të anasjella).
2. Të mbajë të pandryshuar, në nivelin 2.25 për qind, normën e interesit që Banka e Shqipërisë i paguan një banke tregtare për depozitën njëditore.
3. Të mbajë të pandryshuar, në nivelin 4.25 për qind, normën e interesit që një bankë tregtare i paguan Bankës së Shqipërisë për kredinë njëditore.
4. Ngarkohet Departamenti i Operacioneve Monetare të njoftojë menjëherë bankat tregtare për këtë vendim.
5. Ngarkohen Departamenti i Operacioneve Monetare dhe të gjitha strukturat e tjera në Bankën e Shqipërisë për zbatimin e këtij vendimi.
6. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve për publikimin e këtij vendimi, përkatësisht në faqen zyrtare të internetit dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

SEKRETARI

ELVIS ÇIBUKU

KRYETARI

GENT SEJKO

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS**

VENDIM
Nr. 10, datë 7.2.2024

**PËR
MIRATIMIN E UDHËZIMIT
PËR RAPORTIMIN E INCIDENTEVE MADHORE**

Në bazë dhe për zbatim të nenit 1, pika 4, shkronja "b", nenit 12, shkronja "a" dhe nenit 43, shkronja "c" të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar; dhe të nenit 89 të ligjit nr. 55/2020, datë 30.4.2020 "Për shërbimet e pagesave"; Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes,

VENDOSI:

1. Të miratojë udhëzimin "Për raportimin e incidenteve madhore", sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohen ofruesit e shërbimeve të pagesave për zbatimin e këtij vendimi.
3. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.
4. Ngarkohen Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve me publikimin e këtij vendimi, përkatësisht në Fletoren Zyrtare dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn më fuqi më 1 mars 2024 dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

SEKRETARI

ELVIS ÇIBUKU

KRYETARI

GENT SEJKO

1. KËRKESA TË PËRGJITHSHME

1.1. Objekti i udhëzimit

Objekti i këtij udhëzimi është përcaktimi i:

- a) kriterëve për klasifikimin e incidenteve operacionale ose të sigurisë si incidente madhore, nga ofruesit e shërbimeve të pagesave;
- b) formatit të raportimit dhe procedurave që ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të ndjekin për të njoftuar Bankën e Shqipërisë, në përputhje me pikën 1 të nenit 89 të ligjit "Për shërbimet e pagesave".

1.2. Subjektet e udhëzimit

Subjekte të këtij udhëzimi janë ofruesit e shërbimeve të pagesave, siç përcaktohen në nenin 3, pika 2, shkronjat "a", "b" dhe "c" të ligjit nr.55/2020, datë 30.4.2020 "Për shërbimet e pagesave", i cili në këtë udhëzim do të quhet ligji "Për shërbimet e pagesave".

1.3. Fusha e zbatimit të udhëzimit

- 1.3.1 Kërkesat e këtij udhëzimi zbatohen për të gjitha incidentet që përfshihen në përkufizimin e "incidentit madhor operacional ose të sigurisë", që mbulon ngjarjet e jashtme dhe të brendshme, të cilat mund të jenë me synime keqdashëse ose aksidentale.
- 1.3.2 Ky udhëzim zbatohet edhe në rastet kur incidentet madhore operacionale ose të sigurisë e kanë origjinën nga vende të tjera jashtë Shqipërisë (p.sh. kur një incident e ka origjinën në shoqërinë mëmë, me seli jashtë Republikës së Shqipërisë) dhe ndikojnë në shërbimet e pagesave të ofruara nga ofruesi i shërbimeve të pagesave në Shqipëri, në mënyrë të drejtpërdrejtë (kur një shërbim i lidhur me pagesat kryhet nga subjekti jashtë Shqipërisë) ose në mënyrë të tërthortë (p.sh. kur aftësia e ofruesit të shërbimeve të pagesave për të vazhduar veprimtarinë e shërbimeve të pagesave, rrezikohet në një mënyrë tjetër si pasojë e incidentit).
- 1.3.3 Kërkesat e këtij udhëzimi zbatohen edhe për incidentet madhore që ndikojnë funksionet e transferuara te të tretët nga ofruesit e shërbimeve të pagesave.

1.4. Përkufizime

- 1.4.1 Termat e përdorur në këtë udhëzim kanë të njëjtin kuptim me termat e përdorur në ligjin "Për shërbimet e pagesave".
- 1.4.2 Përveç sa parashikohet në pikën 1.4.1, për qëllime të zbatimit të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:
  - a) "incident operacional ose i sigurisë" - është një ngjarje e vetme

- ose një seri ngjarjesh të lidhura, të paplanifikuara nga ofruesi i shërbimeve të pagesave, që ka ose ka të ngjarë të ketë një ndikim negativ në integritetin, disponueshmërinë, konfidencialitetin dhe/ose autenticitetin e shërbimeve të lidhura me pagesat;
- b) "integritet" – është karakteristika e ruajtjes së saktësisë dhe plotësisë së aktiveve (përfshirë të dhënat);
  - c) "disponueshmëria" – është karakteristika e shërbimeve të lidhura me pagesat, për të qenë plotësisht të aksesueshme dhe të përdorshme nga përdoruesit e shërbimeve të pagesave, sipas niveleve të pranueshme, të paracaktuara nga ofruesi i shërbimeve të pagesave;
  - d) "konfidencialiteti" - është karakteristika që informacioni të mos iu vihet në dispozicion ose t'iu zbulohet/shpërndalet individëve, subjekteve ose proceseve të paautorizuara;
  - e) "autenticiteti" – është karakteristika e një burimi për të qenë ai që pretendon të jetë;
  - f) "shërbime të lidhura me pagesat" – është çdo veprimtari e përcaktuar në pikën 37 të nenit 5 të ligjit "Për shërbimet e pagesave", dhe të gjitha funksionet e nevojshme mbështetëse teknike për ofrimin e saktë të shërbimeve të pagesave.

1.5. Shkëmbimi i informacioni me autoritetet e tjera

- 1.5.1 Banka e Shqipërisë mund të shkëmbejë informacione të lidhura me incidentet madhore, me autoritete të tjera vendase, pasi vlerëson rëndësinë dhe relevancën e një incidenti madhor operacional ose të sigurisë për ato autoritete.

2. KRITERET E KLASIFIKIMIT TË INCIDENTIT SI INCIDENT MADHOR

2.1. Kriteret e klasifikimit të incidentit si incident madhor

- 2.1.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave klasifikojnë si incidente madhore, incidentet operationale ose të sigurisë që plotësojnë:
- a) një ose më shumë nga kriteret në kategorinë "ndikim i lartë", ose
  - b) tre ose më shumë nga kriteret në kategorinë "ndikim i ulët", siç përcaktohet në tabelën 1 të pikës 2.1.4, dhe pas vlerësimit të përcaktuar në këtë udhëzim.
- 2.1.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave vlerësojnë një incident operacional ose të sigurisë, duke konsideruar kriteret (elementet) e mëposhtme dhe treguesit e tyre bazë:
- a) transaksionet e prekura nga incidenti, për të cilat ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë vlerën totale të tyre, si dhe numrin e pagesave të kompromentuara, si përqindje ndaj nivelit të rregullt (të zakonshëm) të transaksioneve të pagesave të kryera nëpërmjet shërbimeve të pagesave të prekura nga incidenti;
  - b) përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti, për të cilët ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë numrin

- e tyre (përdoruesve), në vlerë absolute dhe si përqindje ndaj numrit të përgjithshëm të përdoruesve të shërbimeve të pagesave;
- c) thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit, për të cilën ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë nëse ndonjë veprim keqdashës ka kompromentuar sigurinë e rrjetit ose të sistemeve të informacionit që lidhen me ofrimin e shërbimeve të pagesave;
  - d) kohëzgjatja e ndërprerjes së shërbimeve (*service downtime*), për të cilën ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë periudhën kohore kur shërbimi ka të ngjarë të mos jetë i disponueshëm për përdoruesin e shërbimeve të pagesave, ose kur urdhërpagesa, në kuptim të nenit 5, pika 49 të ligjit "Për shërbimet e pagesave", mund të mos realizohet nga ofruesi i shërbimeve të pagesave;
  - e) ndikimi ekonomik, për të cilin ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë kostot monetare të lidhura me incidentin në mënyrë tërësore dhe marrin parasysh vlerën absolute, dhe kur është e zbatueshme, edhe rëndësinë relative të këtyre kostove, në raport me madhësinë e ofruesit të shërbimeve të pagesave (p.sh. në raport me kapitalin e nivelit të parë të ofruesit të shërbimeve të pagesave);
  - f) niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm, për të cilin ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë nëse incidenti është raportuar ose ka të ngjarë të raportohet tek drejtuesit ekzekutivë të subjektit;
  - g) ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturat përkatëse që mund të preken nga incidenti, për të cilët ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë implikimet/ndikimet sistemike që ka të ngjarë të ketë incidenti, d.m.th. mundësia që efekti i incidentit të përhapet përtej ofruesit të shërbimeve të pagesave të prekur fillimisht, tek ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave, infrastrukturat e tregut financiar dhe/ose skemat e pagesave;
  - h) ndikimi reputacional, për të cilin ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë se si incidenti mund të cenojë besimin e përdoruesve të shërbimeve të pagesave te vetë ofruesi i shërbimeve të pagesave dhe, në përgjithësi, në shërbimin bazë të ofruar ose në tregun në tërësi.

2.1.3 Ofruesit e shërbimeve të pagesave llogarisin vlerën e treguesve sipas përcaktimeve të mëposhtme:

- a) transaksionet e prekura nga incidenti, si rregull i përgjithshëm, nënkuptojnë të gjitha transaksionet brenda vendit dhe ndërkufitare që janë ndikuar ose ka të ngjarë të ndikohen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë nga incidenti dhe, në veçanti, ato transaksione që nuk mund të iniciohen ose të procesohen, ato transaksione për të cilat është ndryshuar përmbajtja e mesazhit të pagesës dhe ato transaksione që janë urdhëruar me qëllim mashtrimi (pavarësisht nëse fondet janë rikuperuar apo jo), ose kur ekzekutimi i saktë pengohet në ndonjë mënyrë tjetër nga incidenti.

Për incidentet operacionale që ndikojnë në aftësinë për të iniciuar dhe/ose për të procesuar transaksionet, ofruesit e shërbimeve të pagesave raportojnë vetëm ato incidente me kohëzgjatje më të gjatë se 1 (një) orë. Kohëzgjatja e incidentit matet që nga momenti kur ndodh incidenti, deri në momentin kur aktivitetet normale/operacionet e zakonshme janë rikuperuar në nivelet e shërbimit të ofruara para incidentit.

Ofruesit e shërbimeve të pagesave konsiderojnë si nivel të rregullt (të zakonshëm) të transaksioneve të pagesave, mesataren ditore të transaksioneve vjetore të pagesave brenda vendit dhe ato ndërkufitare të kryera nëpërmjet të njëjtëve shërbime pagesash që janë prekur nga incidenti, duke konsideruar vitin e mëparshëm si periudhë referimi për llogaritjet. Në rast se ofruesit e shërbimeve të pagesave nuk e konsiderojnë këtë vlerë si përfaqësuese (p.sh. për shkak të sezonalitetit), ata përdorin një metrikë tjetër, më përfaqësuese, dhe njoftojnë Bankën e Shqipërisë për arsyet e ndjekjes së kësaj qasjeje, nëpërmjet plotësimit të fushës përkatëse të formularit të raportimit në Aneksin 1 të këtij udhëzimi.

- b) përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti, nënkuptojnë të gjithë klientët (brenda vendit ose nga jashtë, konsumatorë ose shoqëri tregtare) që kanë një kontratë me ofruesin e shërbimeve të pagesave, të prekur nga incidenti, që iu jep atyre akses në shërbimin e pagesës të prekur nga incidenti, dhe që janë ndikuar ose mund të ndikohen nga pasojat e incidentit.

Ofruesit e shërbimeve të pagesave përdorin vlerësime të bazuara në aktivitetin e tyre të mëparshëm, për të përcaktuar numrin e përdoruesve të shërbimeve të pagesave që mund të kenë përdorur shërbimin e pagesave gjatë kohëzgjatjes së incidentit. Në rastin e grupeve, secili ofrues i shërbimeve të pagesave merr në konsideratë vetëm përdoruesit e tij të shërbimeve të pagesave. Në rastin e një ofruesi të shërbimeve të pagesave që ofron shërbime operacionale për të tjerët, ai ofrues i shërbimit të pagesës merr në konsideratë vetëm përdoruesit e tij të shërbimeve të pagesave (nëse ka), dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave që marrin këto shërbime operacionale e vlerësojnë incidentin në lidhje me përdoruesit e tyre të shërbimeve të pagesave.

Për incidentet operacionale që ndikojnë në aftësinë për të iniciuar dhe/ose për të procesuar transaksionet, ofruesit e shërbimeve të pagesave raportojnë vetëm ato incidente që cenojnë përdoruesit e shërbimeve të pagesave për një kohëzgjatje më të gjatë se 1 (një) orë. Kohëzgjatja e incidentit matet që nga momenti kur ndodh incidenti, deri në momentin kur aktivitetet normale/operacionet e zakonshme janë rikuperuar në nivelet e shërbimit të ofruara para incidentit.

Ofruesit e shërbimeve të pagesave konsiderojnë si numër total të përdoruesve të shërbimeve të pagesave, shumën e agreguar të përdoruesve të shërbimeve të pagesave brenda dhe jashtë vendit, të lidhur në mënyrë kontraktuale me ofruesit e shërbimeve të pagesave në kohën e incidentit (ose, në mënyrë alternative mund të përdorin, vlerën më të fundit të disponueshme të numrit të përdoruesve të shërbimeve të pagesave) dhe me akses në shërbimin e pagesave të prekur nga incidenti, pavarësisht nga madhësia e tyre, ose nëse ata konsiderohen përdorues aktivë ose pasivë të shërbimit të pagesës.

- c) thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit
Ofruesit e shërbimeve të pagesave vlerësojnë nëse ndonjë veprim keqdashës ka rrezikuar disponueshmërinë, autenticitetin, integritetin ose konfidencialitetin e rrjetit ose sistemeve të informacionit (përfshirë të dhënat), në lidhje me ofrimin e shërbimeve të pagesave.
- d) kohëzgjatja e ndërprerjes së shërbimeve (*service downtime*), është periudha kohore kur çdo detyrë, proces ose kanal në lidhje me ofrimin e shërbimeve të pagesave është ndërprerë ose ka të ngjarë të ndërpritet, duke penguar në këtë mënyrë, inicimin dhe/ose ekzekutimin e një shërbimi pagese dhe/ose aksesin në një llogari pagese. Ofruesit e shërbimeve të pagesave llogarisin kohën e ndërprerjes së shërbimit që nga momenti i fillimit të ndërprerjes së shërbimit dhe marrin në konsideratë si intervalet kohore gjatë orarit zyrtar të punës siç kërkohet për kryerjen/ekzekutimin e shërbimeve të pagesave, ashtu edhe orët jashtë orarit zyrtar të punës dhe periudhat e mirëmbajtjes, kur është e përshtatshme dhe e zbatueshme. Nëse ofruesit e shërbimeve të pagesave nuk janë në gjendje të përcaktojnë se kur filloi ndërprerja e shërbimit, në mënyrë përjashtimore ata llogarisin ndërprerjen e shërbimit që nga momenti kur zbulohet ndërprerja e shërbimit.
- e) ndikimi ekonomik
përfaqëson kostot që mund të lidhen drejtpërdrejt me incidentin, si dhe kostot që lidhen në mënyrë të tërthortë me të. Ofruesit e shërbimeve të pagesave, për qëllime të matjes/përlllogaritjes së ndikimit ekonomik, konsiderojnë fondet ose pasuritë e përvetësuara (*expropriated*), kostot e zëvendësimit të pajisjeve (*hardware*) ose programeve kompjuterike (*software*), kosto të tjera ligjore ose për rikthimin në gjendjen e mëparshme (riparimin), tarifatat për mosrespektimin e detyrimeve kontraktuale, sanksionet, detyrimet e jashtme dhe të ardhurat e munguara. Ofruesit e shërbimeve të pagesave, për kostot që lidhen në mënyrë të tërthortë me incidentin, marrin në konsideratë vetëm ato kosto që njihen tashmë ose që ka shumë të ngjarë të materializohen.
- f) niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm
Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë nëse, si rezultat i ndikimit në shërbimet e lidhura me pagesat, organet drejtuese janë informuar ose ka të ngjarë të informohen për incidentin, jashtë çdo njoftimi periodik (*ad-hoc*) dhe në mënyrë

- të vazhdueshme gjatë gjithë kohëzgjatjes së incidentit. Ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të marrin gjithashtu në konsideratë nëse, si rezultat i ndikimit të incidentit në shërbimet e lidhura me pagesat, është shkaktuar ose ka të ngjarë të shkaktohet një gjendje krize.
- g) ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturat përkatëse që mund të preken nga incidenti
Ofruesit e shërbimeve të pagesave vlerësojnë ndikimin e incidentit në tregun financiar, që nënkupton infrastrukturën e tregut financiar dhe/ose skemat e pagesave që e mbështesin atë dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave. Në veçanti, ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të vlerësojnë nëse incidenti ka ndodhur ose ka të ngjarë të ndodhë/të përsëritet edhe te ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave, nëse ai ka ndikuar ose ka të ngjarë të ndikojë në funksionimin normal të infrastrukturave të tregut financiar dhe nëse ka kompromentuar ose ka të ngjarë të kompromentojë funksionimin e shëndoshë të sistemit financiar në tërësi. Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë dimensionet e ndryshme, të tilla si: nëse komponenti/programi kompjuterik (*software*) i prekur është plotësisht në pronësi ose i ndarë me anëtarë të tjerë, nëse rrjeti i kompromentuar është i brendshëm ose i jashtëm dhe nëse ofruesi i shërbimit të pagesave ka ndërprerë ose ka të ngjarë të ndërpresë përmbushjen e detyrimeve të tij në infrastrukturën e tregut financiar në të cilat është anëtar (pjesëmarrës).
- h) ndikimi reputacional
Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë nivelin e shikueshmërisë që incidenti ka fituar ose ka të ngjarë të fitojë në treg, sipas njohurive më të mira të tyre. Në veçanti, ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë mundësinë që incidenti të shkaktojë dëm në shoqëri, si një tregues i mirë i mundësisë për të ndikuar reputacionin e tyre. Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin parasysh nëse:
- i. përdoruesit e shërbimeve të pagesave dhe/ose ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave janë ankuar mbi ndikimin negativ të incidentit;
  - ii. incidenti ka ndikuar në një proces të dallueshëm/të dukshëm të lidhur me shërbimet e pagesave dhe për këtë arsye ka të ngjarë të marrë ose ka marrë tashmë mbulim mediatik (duke marrë parasysh jo vetëm mediat tradicionale, të tilla si gazetat, por edhe blogjet, rrjetet sociale, etj.);
  - iii. detyrimet kontraktuale nuk janë respektuar ose ka të ngjarë të mos respektohen, që do të çonte në masa ligjore kundrejt ofruesit të shërbimeve të pagesave;
  - iv. kërkesat rregullative nuk janë plotësuar, çka do të rezultojë në vendosjen e masave mbikëqyrëse ose sanksioneve, të cilat janë publikuar ose ka të ngjarë të publikohen; dhe
  - v. i njëjti lloj incidenti ka ndodhur edhe më parë.

2.1.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave vlerësojnë një incident duke përcaktuar, për secilin kriter individual, nëse kufijtë përkatës në Tabelën 1 janë arritur ose ka të ngjarë të arrihen, para se të zgjidhet incidenti.

Tabela 1. Kufijtë

Kriteret (Elementet)	Ndikim i ulët	Ndikim i lartë
Transaksionet e prekura nga incidenti	> 10% e nivelit të rregullt të transaksioneve të ofruesit të shërbimeve të pagesave (për sa i përket numrit të transaksioneve) dhe kohëzgjatja e incidentit > 1 orë* ose > vlera ekuivalente në lekë e shumës 500,000 euro dhe kohëzgjatja e incidentit > 1 orë*	> 25% e nivelit të rregullt të transaksioneve të ofruesit të shërbimeve të pagesave (për sa i përket numrit të transaksioneve) ose > vlera ekuivalente në lekë e shumës 15 milionë euro
Përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti	> 5,000 përdorues dhe kohëzgjatja e incidentit > 1 orë* ose > 10% e përdoruesve të shërbimeve të pagesave të ofruesit të shërbimeve të pagesave dhe kohëzgjatja e incidentit > 1 orë*	> 50,000 përdorues ose > 25% e përdoruesve të shërbimeve të pagesave të ofruesit të shërbimeve të pagesave
Kohëzgjatja e ndërprerjes së shërbimeve	> 2 orë	Nuk aplikohet (N/A)
Thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit	PO	Nuk aplikohet (N/A)
Ndikimi ekonomik	Nuk aplikohet (N/A)	> Max (0.1% e kapitalit të nivelit 1** ; vlerës ekuivalente në lekë të shumës 200,000 euro) ose > vlera ekuivalente në lekë e shumës 5 milionë euro
Niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm	PO	PO, dhe një gjendje krize (ose ekuivalente) ka të ngjarë të aktivizohet (<i>triggered</i>)
Ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturat përkatëse që mund të preken nga incidenti	PO	Nuk aplikohet (N/A)
Ndikimi reputacional	PO	Nuk aplikohet (N/A)

* Kufiri në lidhje me kohëzgjatjen e incidentit për një periudhë më të gjatë se një orë zbatohet vetëm për incidentet operationale që ndikojnë në aftësinë e ofruesit të shërbimeve të pagesave për të iniciuar dhe/ose procesuar transaksione.

** Kapitali i nivelit 1, siç përcaktohet në rregulloren nr.69/2014 "Për kapitalin rregullator të bankës".

2.1.5 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përdorin vlerësimet e tyre, nëse nuk kanë të dhëna reale për të mbështetur gjykimet e tyre, nëse një kufi i caktuar është arritur ose ka të ngjarë të arrihet,

para se të zgjidhet incidenti (p.sh. kjo mund të ndodhë gjatë fazës fillestare të hetimit (investigimit) të incidentit).

- 2.1.6 Ofruesit e shërbimeve të pagesave e kryejnë këtë vlerësim në mënyrë të vazhdueshme gjatë gjithë kohëzgjatjes së incidentit, për të identifikuar çdo ndryshim të mundshëm të statusit, në kahun rritës (duke u riklasifikuar nga incident jomadhor në madhor) ose në kahun zbritës (duke u riklasifikuar nga incident madhor në jomadhor). Çdo riklasifikim i një incidenti nga madhor në jomadhor, i komunikohet Bankës së Shqipërisë sipas kërkesave të pikës 3.4.5 të këtij udhëzimi dhe pa vonesa të pajustificuara.

3. PROCESI I NJOFTIMIT NË BANKËN E SHQIPËRISË

3.1. Procesi i njoftimit në Bankën e Shqipërisë

- 3.1.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave mbledhin të gjithë informacionin përkatës, përgatitin raportin e incidentit, duke plotësuar formularin e parashikuar në Aneksin 1 të këtij udhëzimi dhe ia paraqesin atë Bankës së Shqipërisë. Ofruesit e shërbimeve të pagesave plotësojnë çdo fushë të formularit, duke ndjekur udhëzimet e dhëna në Aneksin 1 të këtij udhëzimi.
- 3.1.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përdorin të njëjtin formular, për t'i paraqitur Bankës së Shqipërisë raportin fillestar, të ndërmjetëm dhe përfundimtar, për të njëjtin incident. Ofruesit e shërbimeve të pagesave plotësojnë një formular të vetëm, në mënyrë rritëse (duke shtuar informacion), dhe përditësojnë, kur është e mundur, informacionin e paraqitur në raportet e mëparshme.
- 3.1.3 Ofruesit e shërbimeve të pagesave paraqesin pranë Bankës së Shqipërisë, nëse është e aplikueshme, edhe një kopje të informacionit të vënë në dispozicion të përdoruesve të tyre të shërbimeve të pagesave, siç parashikohet në pikën 2 të nenit 89 të ligjit "Për shërbimet e pagesave", sapo ky informacion bëhet i disponueshëm.
- 3.1.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave, me kërkesë të Bankës së Shqipërisë, vënë në dispozicion të saj, çdo dokumentacion shtesë që plotëson informacionin e paraqitur në formularin standard. Ofruesit e shërbimeve të pagesave plotësojnë çdo kërkesë të Bankës së Shqipërisë, për të siguruar informacion shtesë ose sqarime në lidhje me dokumentacionin e paraqitur.
- 3.1.5 Çdo informacion shtesë që përmbahet në dokumentet e vëna në dispozicion të Bankës së Shqipërisë nga ofruesit e shërbimeve të pagesave, me iniciativën e ofruesit të shërbimeve të pagesave ose me kërkesë të Bankës së Shqipërisë, në përputhje me pikën 3.1.4, reflektohet nga ofruesi i shërbimeve të pagesave në formularin e parashikuar në Aneksin 1 të këtij udhëzimi.
- 3.1.6 Ofruesit e shërbimeve të pagesave ruajnë në çdo kohë konfidencialitetin dhe integritetin e informacionit të shkëmbyer dhe autentifikimin e tyre kundrejt Bankës së Shqipërisë.

3.2. Raporti fillestar

- 3.2.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave i paraqesin Bankës së Shqipërisë një raport fillestar, kur një incident operacional ose i sigurisë është klasifikuar si incident madhor.
- 3.2.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave paraqesin raportin fillestar tek Banka e Shqipërisë, brenda 4 orësh nga momenti i klasifikimit të incidentit operacional ose të sigurisë, si incident madhor. Nëse dihet që kanalet e raportimit të Bankës së Shqipërisë nuk janë të disponueshme ose funksionale në atë kohë, ofruesit e shërbimeve të pagesave do të raportojnë menjëherë sapo kanalet e raportimit të bëhen përsëri të disponueshme/funksionale.
- 3.2.3 Ofruesit e shërbimeve të pagesave e klasifikojnë incidentin në përputhje me pikat 2.1.1 dhe 2.1.4 të këtij udhëzimi, brenda një kohe të përshtatshme pasi incidenti është zbuluar, por jo më vonë se 24 orë pas zbulimit të incidentit, dhe pa vonesa të panevojshme, pasi informacioni i kërkuar për klasifikimin e incidentit disponohet nga ofruesi i shërbimeve të pagesave. Nëse nevojitet një kohë më e gjatë për të klasifikuar incidentin, ofruesit e shërbimeve të pagesave shpjegojnë arsyet përkatëse në raportin fillestar që paraqesin në Bankën e Shqipërisë.
- 3.2.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave gjithashtu paraqesin një raport fillestar pranë Bankës së Shqipërisë, kur një incident i mëparshëm jomadhor, riklasifikohet si një incident madhor. Në këtë rast të veçantë, ofruesit e shërbimeve të pagesave dërgojnë raportin fillestar pranë Bankës së Shqipërisë, menjëherë, pasi të jetë identifikuar ndryshimi i statusit, ose nëse kanalet e raportimit të Bankës së Shqipërisë dihet që nuk janë të disponueshme ose funksionale në atë kohë, menjëherë sapo kanalet e raportimit të bëhen përsëri të disponueshme/funksionale.
- 3.2.5 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përfshijnë informacione të përgjithshme (seksioni A i formularit) në raportin e tyre fillestar, duke paraqitur disa karakteristika kryesore të incidentit dhe pasojat e pritshme të tij, bazuar në informacionin e disponueshëm, menjëherë pas klasifikimit të incidentit si madhor. Ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të përdorin vlerësimet e tyre, kur të dhënat reale nuk janë të disponueshme.

3.3. Raporti i ndërmjetëm

- 3.3.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave i paraqesin Bankës së Shqipërisë raportin e ndërmjetëm, kur veprimtaria e tyre e rregullt (e zakonshme) është rikuperuar dhe biznesi është kthyer në normalitet, duke njoftuar Bankën e Shqipërisë për këtë rrethanë. Ofruesit e shërbimeve të pagesave konsiderojnë se biznesi i tyre është kthyer në normalitet, kur aktivitetet/operacionet e tyre rikthehen në të njëjtin nivel shërbimi/të njëjtat kushte, siç përcaktohen nga ofruesi i shërbimeve të pagesave ose të përcaktuara nga jashtë nga një marrëveshje e nivelit të shërbimit

- (koha e përpunimit, kapaciteti, kërkesat e sigurisë, etj.) dhe kur masat e emergjencës nuk janë më në fuqi. Raporti i ndërmjetëm duhet të përmbajë një përshkrim më të detajuar të incidentit dhe pasojave të tij (seksioni B i formularit).
- 3.3.2 Në rastin kur veprimtaria e rregullt (e zakonshme) nuk është rikuperuar, ofruesit e shërbimeve të pagesave i paraqesin Bankës së Shqipërisë një raport të ndërmjetëm, brenda 3 ditësh pune nga data e paraqitjes së raportit fillestar.
- 3.3.3 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përditësojnë informacionin e dhënë më parë në seksionet A dhe B të formularit, kur ata informohen për ndryshime të rëndësishme që nga paraqitja e raportit të mëparshëm (p.sh. nëse incidenti është përshkallëzuar apo reduktuar, nëse janë identifikuar shkaqe të reja ose nëse janë ndërmarrë veprime për të rregulluar problemin). Këtu përfshihet edhe rasti kur incidenti nuk është zgjidhur brenda 3 ditësh pune, kohë kur ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet t'i paraqesin Bankës së Shqipërisë një raport tjetër të ndërmjetëm. Në çdo rast, ofruesit e shërbimeve të pagesave hartojnë një raport të ndërmjetëm, me kërkesë të Bankës së Shqipërisë.
- 3.3.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave, ashtu si në rastin e raporteve fillestare, kur të dhënat reale nuk janë të disponueshme, përdorin vlerësimet e tyre.
- 3.3.5 Ofruesit e shërbimeve të pagesave, nëse biznesi do të kthehet në normalitet përpara se të kenë kaluar 4 orë që nga klasifikimi i incidentit si madhor, duhet të synojnë të paraqesin njëkohësisht si raportin fillestar, ashtu edhe raportin e ndërmjetëm (duke plotësuar njëkohësisht seksionet A dhe B të formularit), brenda afatit kohor prej 4 orësh.

3.4. Raporti përfundimtar

- 3.4.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave i paraqesin Bankës së Shqipërisë një raport përfundimtar, pasi të jetë kryer analiza e shkakut bazë të incidentit (pavarësisht nëse masat zbutëse janë zbatuar ose jo, ose nëse është identifikuar ose jo shkak i përfundimtar bazë) dhe kur ka shifra reale në dispozicion për të zëvendësuar çdo vlerësim të kryer nga ofruesi i shërbimeve të pagesave.
- 3.4.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave paraqesin raportin përfundimtar në Bankën e Shqipërisë, brenda një periudhe kohe maksimale prej 20 ditësh pune, pasi biznesi të konsiderohet si i rikthyer në normalitet. Ofruesit e shërbimeve të pagesave që kanë nevojë për një zgjatje të këtij afati (p.sh. nëse nuk ka shifra reale të disponueshme mbi ndikimin, ose nëse shkaqet bazë të incidentit nuk janë identifikuar ende), kontaktojnë Bankën e Shqipërisë para se të skadojë afati kohor i mësipërm dhe paraqesin një arsyetim të përshtatshëm për vonesën, si dhe një datë të re të parashikuar për paraqitjen e raportit përfundimtar.
- 3.4.3 Nëse ofruesit e shërbimeve të pagesave janë në gjendje të sigurojnë të gjithë informacionin e kërkuar në raportin përfundimtar

(në seksionin C të formularit) brenda intervalit prej 4 orësh që nga klasifikimi i incidentit si madhor, ata duhet të synojnë të paraqesin njëkohësisht informacionin lidhur me raportin fillestar, të ndërmjetëm dhe përfundimtar.

- 3.4.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përfshijnë në raportin përfundimtar, informacion të plotë mbi:
- shifrat reale mbi ndikimin e incidentit, në vend të vlerësimeve të tyre (si dhe çdo përditësim tjetër të nevojshëm në seksionet A dhe B të formularit); dhe
  - seksionin C të formularit, i cili përfshin informacion mbi shkakun bazë, nëse dihet, dhe një përmbledhje të masave të zbatuara ose të planifikuara të zbatohen, për të mënjeluar problemin dhe për të parandaluar përsëritjen (ndodhjen) e tij në të ardhmen.
- 3.4.5 Ofruesit e shërbimeve të pagesave paraqesin gjithashtu një raport përfundimtar kur, si rezultat i vlerësimit të vazhdueshëm të incidentit, identifikojnë se një incident i raportuar më parë, tashmë nuk përmbush më kriteret për t'u konsideruar si incident madhor dhe nuk pritet t'i përmbushë kriteret para se të zgjidhet incidenti. Në këtë rast, ofruesit e shërbimeve të pagesave paraqesin raportin përfundimtar sapo të zbulohet kjo rrethanë dhe, në çdo rast, deri në datën e parashikuar për paraqitjen e raportit tjetër. Në këtë situatë të veçantë, në vend që të plotësojnë seksionin C të formularit, ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të shënojnë kutinë "*incident i riklasifikuar si jomadhor*" dhe të shpjegojnë arsyet për këtë riklasifikim.

3.5. Raportimi nëpërmjet të tretëve dhe raportimi i konsoliduar

- 3.5.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave mund të lidhin marrëveshje me të tretët për raportimin e incidenteve madhore, për të cilat ofruesit e shërbimeve të pagesave informojnë Bankën e Shqipërisë dhe sigurojnë përmbushjen e kushteve të mëposhtme:
- kontrata ose, kur është e zbatueshme, marrëveshjet e brendshme ekzistuese brenda një grupi (ndërmjet subjekteve të grupit), që mbështetin raportimin nëpërmjet të tretëve, përcaktojnë qartë shpërndarjen e përgjegjësisë për të gjitha palët. Në veçanti, në kontratë/marrëveshje duhet të shprehet qartë se, pavarësisht, nga transferimi i mundshëm i detyrimeve për raportim, ofruesi i prekur i shërbimeve të pagesave mbetet plotësisht përgjegjës për përmbushjen e kërkesave të përcaktuara në nenin 89 të ligjit "Për shërbimet e pagesave" dhe për përmbajtjen e informacionit të paraqitur në Bankën e Shqipërisë;
  - raportimi nëpërmjet të tretëve është në përputhje me kërkesat për transferimin e funksioneve të rëndësishme operationale tek palë të treta, siç përcaktohet në nenin 21 të ligjit "Për shërbimet e pagesave" për institucionet e pagesave dhe në nenin 49 të rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave" për institucionet e parasë

elektronike, si dhe me kërkesat e Kreut V të rregullores “Mbi parimet bazë të drejtimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret për miratimin e administratorëve të tyre” për bankat;

- c) konfidencialiteti i të dhënave sensitive dhe cilësia, qëndrueshmëria, integriteti dhe besueshmëria e informacionit që do t’i paraqitet Bankës së Shqipërisë nga pala e tretë, është siguruar në mënyrën e duhur.

3.5.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave që dëshirojnë të lejojnë palën e tretë të caktuar për raportim, të përmbushë detyrimet për raportim në mënyrë të konsoliduar (duke paraqitur një raport të vetëm referuar disa ofruesve të shërbimeve të pagesave të prekur nga i njëjti incident madhor operacional ose i sigurisë), informojnë Bankën e Shqipërisë për raportimin nëpërmjet të tretëve, paraqesin informacionin e kontaktit të përfshirë në zërin “Ofruesi i shërbimeve të pagesave i prekur nga incidenti” në formular dhe sigurojnë plotësimin e kushteve të mëposhtme:

- a) ofruesi i shërbimeve të pagesave përfshin këtë dispozitë në kontratën që mbështet raportimin nëpërmjet të tretëve;
- b) ofruesi i shërbimeve të pagesave bën raportimin e konsoliduar, të kushtëzuar nga incidenti i shkaktuar nga ndërprerja në shërbimet e ofruara nga pala e tretë;
- c) ofruesi i shërbimeve të pagesave kufizon raportimin e konsoliduar vetëm për ofruesit e shërbimeve të pagesave të vendosur në Shqipëri;
- d) ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet një listë të të gjithë ofruesve të shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti;
- e) ofruesi i shërbimeve të pagesave sigurohet që pala e tretë e vlerëson rëndësinë e incidentit për secilin ofrues të prekur të shërbimeve të pagesave dhe përfshin në raportin e konsoliduar vetëm ata ofrues të shërbimeve të pagesave për të cilët incidenti është klasifikuar si incident madhor, si dhe sigurohet që, në rast dyshimi nëse një incident klasifikohet si incident madhor për një ofrues të shërbimeve të pagesave, ky ofrues të përfshihet në raportin e konsoliduar për sa kohë që nuk ka prova që provojnë se incidenti nuk klasifikohet si incident madhor për këtë ofrues;
- f) ofruesi i shërbimeve të pagesave sigurohet që, kur ka fusha të formularit ku nuk është e mundur një përgjigje e përbashkët (p.sh. seksioni B2, B4 ose C3), pala e tretë i plotëson përgjigjet individualisht për secilin ofrues të prekur të shërbimeve të pagesës, duke specifikuar më tej identitetin e secilit ofrues të shërbimit të pagesës me të cilin lidhet informacioni ose përdor vlerat kumulative reale ose të vlerësuara për ofruesit e ndryshëm të shërbimeve të pagesave;
- g) ofruesi i shërbimeve të pagesave sigurohet që pala e tretë e informon në çdo kohë për të gjitha informacionet përkatëse në lidhje me incidentin dhe të gjitha ndërveprimet që pala e tretë mund të ketë me Bankën e Shqipërisë dhe përmbajtjen e tyre, por vetëm për atë që është e nevojshme, duke shmangur çdo

- shkelje të konfidencialitetit për informacionin që lidhet me ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave.
- 3.5.3 Ofruesit e shërbimeve të pagesave nuk transferojnë te të tretët detyrimet e tyre për të raportuar, përpara se të njoftojnë Bankën e Shqipërisë ose pasi të jenë njoftuar nga Banka e Shqipërisë se marrëveshja me të tretët nuk plotëson kërkesat e parashikuara në shkronjën "b" të pikës 3.5.1 të këtij udhëzimi.
- 3.5.4 Ofruesit e shërbimeve të pagesave që dëshirojnë të anulojnë transferimin e raportimit të pala e tretë, ia komunikojnë menjëherë këtë vendim Bankës së Shqipërisë. Ofruesit e shërbimeve të pagesave njoftojnë Bankën e Shqipërisë për çdo zhvillim të rëndësishëm që prek palën e tretë të caktuar për raportimin dhe aftësinë e saj për të përmbushur detyrimet për raportim.
- 3.5.5 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përmbushin detyrimet e tyre të raportimit pa ndonjë mbështetje nga asistenca të jashtme, në rastet kur pala e tretë e caktuar për raportimin nuk arrin të informojë Bankën e Shqipërisë për një incident madhor operacional ose të sigurisë, në përputhje me nenin 89 të ligjit "Për shërbimet e pagesave" dhe me këtë udhëzim. Ofruesit e shërbimeve të pagesave sigurohen që një incident të mos raportohet dy herë, nga vetë ofruesi i shërbimeve të pagesave në fjalë dhe përsëri nga pala e tretë e caktuar për raportimin.
- 3.5.6 Ofruesit e shërbimeve të pagesave sigurojnë që, në situatën kur një incident është shkaktuar nga një ndërprerje në shërbimet e ofruara nga një ofrues i shërbimit teknik (ose një infrastrukturë) që prek disa ofrues të shërbimeve të pagesave, raportimi nëpërmjet të tretëve i referohet të dhënave individuale të ofruesit të shërbimeve të pagesave (përveç rastit të raportimit të konsoliduar).

4. KUADRI I BRENDSHËM RREGULLATIV I SUBJEKTEVE

4.1. Kuadri i brendshëm rregullativ i subjekteve

- 4.1.1 Ofruesit e shërbimeve të pagesave krijojnë kuadrin e brendshëm rregullativ, që parashikon procedurat e administrimit të incidenteve, si dhe procedurat për zbulimin dhe klasifikimin e incidenteve madhore operationale dhe të sigurisë.
- 4.1.2 Ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë qartë në kuadrin e tyre të brendshëm rregullativ, të gjitha përgjegjësitë për raportimin e incidenteve, siç parashikohet në ligjin "Për shërbimet e pagesave", si dhe procedurat për përmbushjen e kërkesave të këtij udhëzimi.

KRYETARI I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

GENT SEJKO

RAPORTI I NDËRMJETËM

Raportimi i incidenteve madhore

Raporti i ndërmjetëm

Maksimumi brenda 3 ditësh pune nga paraqitja e raportit fillestar

Reset dropdown
selections

Data e raportit (DD/MM/YYYY)

Koha (Ora:Min)

B - Raporti i ndërmjetëm

B 1 - TË DHENA TE PERGJITHSHME

Përshkrimi më i hollësishëm i incidentit:

Cila është çështja specifike?

Si filloi incidenti?

Si u zhvillua incidenti?

Cilat janë pasojat (në veçanti për përdoruesit e shërbimeve të pagesave)?

A iu është komunikuar incidenti përdoruesve të shërbimeve të pagesave?

Nëse "Po", ju lutemi specifikoni:

A është i lidhur incidenti me incidente të mëparshëm?

Nëse "Po", ju lutemi specifikoni:

A janë prekur ose përfshire ofruet e tjerë të shërbimeve të pagesave ose palë të treta në incident?

Nëse "Po", ju lutemi specifikoni:

A ka filluar procesi i menaxhimit të krizave (i brendshëm dhe/ose i jashtëm)?

Nëse "Po", ju lutemi specifikoni:

Data dhe ora e fillimit të incidentit

(nëse është identifikuar) (DD/MM/YYYY Ora:Min)

Data dhe ora kur incidenti u zgjidh/pritet të zgjidhet (DD/MM/YYYY Ora:Min)

Fushat funksionale të prekura

Autentifikimi/Autorizimi

Shlyerja direkte

Komunikimi

Shlyerja indirekte

Klerimi

Të tjera

Nëse "Të tjera", ju lutemi specifikoni:

Ndryshimet e bëra në raportet e mëparshëm

B 2 - KLASIFIKIMI I INCIDENTIT / INFORMACION MBI INCIDENTIN

Transaksionet e prekura nga incidenti

Niveli i ndikimit

Niveli i transaksioneve të prekura nga incidenti

Si % e nivelit të rregullit të transaksioneve të pagesave

Vlera e transaksioneve të prekur në EUR

Kohëzgjatja e incidentit (e aplikueshme vetëm për incidentet operacionale)

Komente:

Përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti

Niveli i ndikimit

Niveli i përdoruesve të shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti

Si % e totalit të përdoruesve të shërbimeve të pagesave

Thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit

Shpjegoni si është ndikuar rrjeti ose sistemet e informacionit

Koha e ndërprerjes së shërbimeve

Koha totale e ndërprerjes së shërbimeve:

Ditë:

Ore:

Minuta:

Ndikimi ekonomik

Niveli i ndikimit

Kostot direkte në lekë

Kostot indirekte në lekë

Niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm

Përkrahurani nivelin e përshkallëzimit të brendshëm të incidentit, duke treguar nëse ka shkaktuar ose ka të ngjarë të shkaktojë një gjendje krize (ose ekuivalente), dhe nëse po, ju lutemi përshkruajeni

Ofruet e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturat përkatëse që mund të preken nga incidenti

Përkrahurani si mund të ndikojë incidenti ofruet e tjerë të shërbimeve të pagesave dhe/ose infrastruktura të tjera

Ndikimi reputacional

Përkrahurani si mund të ndikojë incidenti reputacionin e OSHP (p.sh: mbulimi mediatik, publikimi i masave ligjore ose mosplotësimi i kërkesave ligjore/regulativave...)

B 3 - PËRSHKRIMI I INCIDENTIT

Lloji i incidentit

Në hetim

Veprim keqdashës

Dëshimi i proceseve

Dëshimi i sistemeve

Gabimet njerëzore

Ngjarjet jashtëme

Të tjera

Nëse "Të tjera", ju lutemi specifikoni:

A ju ka prekur incidenti në mënyrë të drejtpërdrejtë, apo të tërthortë përmes një ofruesi të shërbimit?

Nëse "Indirekt", ju lutemi paraqisni emrin e ofruesit të shërbimit

B 4 - NDIKIMI I INCIDENTIT

Ndikimi i përgjithshëm

Integriteti

Konfidencialiteti

Disponueshmëria

Autentikiteti

Kanalet tregtare të prekura

Degët

Telephone banking

Pikat e shitjes

E-banking

Mobile banking

Të tjera

E-commerce

ATM

Shërbimet e pagesave të prekura

Nëse "Të tjera", ju lutemi specifikoni:

Depozitimi i parave fizike në një llogari pagese

Transferat krediti

Dërgesat e parave

Tërheqja e parave fizike nga një llogari pagese

Debitim direkt

Shërbimi i inicimit të pagesës

Veprimet e nevojshme për funksionimin e një llogarie

Paguesat me kartë

Shërbimi i informimit të llogarisë

Pranimi i instrumenteve të pagesave

Emetimi i instrumenteve të pagesave

B 5 - ZBUTJA E INCIDENTIT

Cilat veprime/masa janë ndërmarrë deri më tani ose janë planifikuar të merren për rikuperimin nga incidenti?

A janë aktivizuar planet e vazhdimësisë së biznesit dhe të rimëkembjes nga fatkeqësitë?

Nëse po, kur? (DD/MM/YYYY Ora:Min)

Nëse po, ju lutemi përshkruani.

RAPORTI PËRFUNDIMTAR

Raportimi i incidenteve madhore

Zgjidhni llojin e raportit:	Brenda 20 ditë pune që nga dita e paraqitjes së raportit të ndërmjetëm	Reset dropdown selections
Ju lutemi përshkruani: (e zbatueshme për incidentet e riklasifikuar si jo-madhore)		
Data e raportit (DDMMVVVV)		Koha (Ora.Min)

C - Raporti përfundimtar

Nëse nuk është paraqitur raport i ndërmjetëm, ju lutem plotësoni edhe seksionin B

C 1 - TË DHËNA TË PËRGJITHSHME

Përditësim i informacionit të paraqitur në raportin fillestar dhe në raportin (raportet) e ndërmjetëm

Ndrryshime të raporteve të mëparshëm

Çdo informacion tjetër që e gjykon të përshtatshëm

A janë në fuqi kontrollet fillestare?

Nëse "Jo", shpjegoni në fushën e tekstit cilat kontrole dhe kohën e nevojshme shtesë për rikthimin e tyre në gjendjen para incidentit

C 2 - ANALIZA E SHKAKUT BAZË TË INCIDENTIT DHE NDJEKJA NE VAZHDIMESI

Cili ishte shkakut bazë (kryesor) i incidentit, nëse dihet tashmë?

Veprimi keqdashës Dështimi i proceseve Dështimi i sistemeve Gabimet njerëzore Ngjarjet jashtëme Të tjera

Ju lutemi specifikoni:

☐ Kod me qëllim keqdashës	☐ Monitorim dhe kontroll i pamjaftueshëm	☐ Dështimi i pajisjeve	☐ I paqëllimshëm	☐ Dështimi i njëfuntori/ofruesit të shërbimeve teknike
☐ Mbledhja e informacionit	☐ Cështjet e komunikimit	☐ Dështimi i rrjeteve	☐ Mosveprim	☐ Forca madhore
☐ Ndërhyrjet	☐ Veprime të papërshtatshme	☐ Cështjet të bazës së të dhënave	☐ Burime të pamjaftueshme	☐ Të tjera
☐ Sulmi i shpërndarë/sulmi i mohimit të shërbimit (D/DoS)	☐ Administrimi i pamjaftueshëm i ndryshimeve	☐ Dështimi i programeve kompjuterike/aplikacioneve	☐ Të tjera	☐ Të tjera
☐ Veprimet e brendshme të qëllimshme	☐ Pamjaftueshmëri e procedurave të brendshme dhe dokumentacionit	☐ Dëmtimi fizik		
☐ Dëmtimet e jashtëme fizike të qëllimshme	☐ Cështjet të rimëkëmbjes	☐ Të tjera		
☐ Siguria e përmbajtjes së informacionit				
☐ Veprimet me qëllim mashtrimi				
☐ Të tjera				
- Nëse "Të tjera", ju lutemi specifikoni:

Informacion tjetër i lidhur me shkakut bazë të incidentit

Veprimet/masat kryesore korrigjuese të marra ose të planifikuara, për të parandaluar përsëritjen e incidentit në të ardhmen, nëse njihen

C 3 - INFORMACION SHITESË

A është shkëmbyer informacion mbi incidentin me OSHP-të e tjera për qëllime informacioni?

Nëse "Po", ju lutemi jepni detaje:

A është ndërmarrë ndonjë veprim ligjor kundër OSHP?

Nëse "Po", ju lutemi jepni detaje:

Vlerësimi i efektivitetit të masave të marra

Ju lutemi jepni detaje:

ANEKSI 2 UDHËZUES PËR RAPORTIMIN E INCIDENTEVE MADHORE

UDHËZIME PËR PLOTËSIMIN E FORMULARËVE TË RAPORTIMIT

Ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të plotësojnë pjesën përkatëse të formularit, në varësi të fazës së raportimit në të cilën ndodhen: seksioni A - për raportin fillestar, seksioni B - për raportet e ndërmjetme dhe seksioni C - për raportin përfundimtar. Ofruesit e shërbimeve të pagesave përdorin të njëjtin formular, për t'i paraqitur Bankës së Shqipërisë raportin fillestar, të ndërmjetëm dhe përfundimtar, për të njëjtin incident. Të gjitha fushat janë të detyrueshme për t'u plotësuar, përveç rasteve kur specifikohet ndryshe, në mënyrë të qartë në formular.

TË DHËNA TË PËRGJITHSHME

Raporti fillestar: është njoftimi i parë që ofruesi i shërbimeve të pagesave (OSHP) i paraqet Bankës së Shqipërisë.

Raporti i ndërmjetëm: përmban një përshkrim më të detajuar të incidentit dhe pasojave të tij. Ky raport është një përditësim i raportit fillestar (ose ku është e zbatueshme, të një raportit të mëparshëm të ndërmjetëm) për të njëjtin incident.

Raporti përfundimtar: është raporti i fundit që OSHP do të dërgojë mbi incidentin, kur: (i) është kryer analiza e shkakut bazë të incidentit dhe vlerësimet e kryera nga OSHP tashmë mund të zëvendësohen me shifra reale; ose (ii) incidenti nuk konsiderohet më si incident madhor dhe duhet të riklasifikohet.

Incidenti i riklasifikuar si jomadhor: incidenti nuk përmbush më kriteret për t'u konsideruar si incident madhor dhe nuk pritet t'i përmbushë kriteret para se të zgjidhet incidenti. OSHP-ja duhet të shpjegojë arsyet e këtij riklasifikimi.

Data dhe ora e raportimit: data dhe ora e saktë e dorëzimit të raportit tek Banka e Shqipërisë.

SEKSIONI A - RAPORTI FILLESTAR

A1 - Detaje të përgjithshme

Lloji i raportit:

Individual: raporti i referohet një OSHP-je të vetme.

I konsoliduar: raporti i referohet disa OSHP-ve në territorin e Republikës së Shqipërisë që preken nga i njëjti incident madhor operacional ose i sigurisë, të cilët përdorin opsionin e raportimit të konsoliduar. Fushat nën zërin "OSHP e prekur nga incidenti" duhet të lihen bosh

(me përjashtim të fushës “Vendi/vendet e prekura nga incidenti”) dhe një listë e OSHP-ve të përfshira në raport duhet të paraqitet duke plotësuar tabelën përkatëse (Raporti i konsoliduar - Lista e OSHP-ve).

OSHP e prekur nga incidenti: i referohet OSHP-së që po përjeton incidentin.

Emri i OSHP: emri i plotë i OSHP-së që është subjekt i procedurës së raportimit, siç paraqitet në regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave.

Numri i identifikimit të OSHP-së: numri i licencës së dhënë nga Banka e Shqipërisë, siç paraqitet në regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave.

Subjekti kryesor i grupit: në rastin e grupeve të subjekteve, siç parashikohet në nenin 5, pika 12 të ligjit “Për shërbimet e pagesave”, paraqitet emri i subjektit kryesor të grupit.

Vendi/vendet e prekura nga incidenti: vendi ose vendet ku është materializuar ndikimi i incidentit (p.sh. në rastin kur preken disa degë të një OSHP-je të themeluar në vende të ndryshme), pavarësisht nga shkalla e prekjes në këto vende.

Personi kryesor i kontaktit: emri dhe mbiemri i personit përgjegjës për raportimin e incidentit ose, nëse një palë e tretë raporton në emër të OSHP-së së prekur, emri dhe mbiemri i personit përgjegjës në departamentin e administrimit të incidentit/të rrezikut ose struktura të ngjashme, në OSHP-në e prekur.

Adresa e postës elektronike (Email): adresa e postës elektronike, në të cilën mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një adresë email personale ose e subjektit.

Telefoni: numri i telefonit në të cilin mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një numër telefoni personal ose i subjektit.

Personi dytësor i kontaktit: emri dhe mbiemri i një personi tjetër, i cili mund të kontaktohet nga Banka e Shqipërisë në lidhje me incidentin, kur personi kryesor i kontaktit nuk është i disponueshëm. Nëse një palë e tretë raporton në emër të OSHP-së së prekur, emri dhe mbiemri i një personi tjetër në departamentin e administrimit të incidentit/të rrezikut ose struktura të ngjashme, në OSHP-në e prekur.

Adresa e postës elektronike (Email): adresa e postës elektronike të personit dytësor të kontaktit, tek e cila mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një adresë email personale ose e subjektit.

Telefoni: numri i telefonit i personit dytësor të kontaktit, në të cilin mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një numër telefoni personal ose i subjektit.

Subjekti raportues: kjo pjesë e formularit duhet të plotësohet nëse një palë e tretë përmbush detyrimet e raportimit në emër të OSHP-së së prekur.

Emri i subjektit raportues: emri i plotë i subjektit që raporton incidentin, siç paraqitet në regjistrin e Qendrës Kombëtare të Biznesit.

Numri i identifikimit: numri unik i identifikimit i përdorur në vendin ku ndodhet pala e tretë për të identifikuar subjektin që raporton incidentin. Nëse pala e tretë është një OSHP, numri i identifikimit do të jetë numri i identifikimit të OSHP-së (numri i licencës së dhënë) nga Banka e Shqipërisë.

Personi kryesor i kontaktit: emri dhe mbiemri i personit përgjegjës për raportimin e incidentit.

Adresa e postës elektronike (Email): adresa e postës elektronike, në të cilën mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një adresë emaili personale ose e subjektit.

Telefoni: numri i telefonit në të cilin mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një numër telefoni personal ose i subjektit.

Personi dytësor i kontaktit: emri dhe mbiemri i një personi tjetër në subjektin që raporton incidentin, i cili mund të kontaktohet nga Banka e Shqipërisë në lidhje me incidentin, kur personi kryesor i kontaktit nuk është i disponueshëm.

Adresa e postës elektronike (Email): adresa e postës elektronike të personit dytësor të kontaktit, tek e cila mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një adresë emaili personale ose e subjektit.

Telefoni: numri i telefonit i personit dytësor të kontaktit, në të cilin mund të adresohet çdo kërkesë për sqarime të mëtejshme, nëse është e nevojshme. Mund të jetë një numër telefoni personal ose i subjektit.

A2 - Zbulimi i incidentit dhe klasifikimi

Data dhe ora e zbulimit (identifikimit) të incidentit: data dhe ora, në të cilën incidenti u identifikua për herë të parë.

Data dhe ora e klasifikimit të incidentit: data dhe ora, në të cilën incidenti operacional ose i sigurisë u klasifikua si incident madhor.

Incidenti i zbuluar nga: tregoni nëse incidenti është zbuluar nga një përdorues i shërbimeve të pagesave, nga struktura brenda OSHP-së (p.sh. nga funksioni i kontrollit të brendshëm) ose nga ndonjë palë e jashtme (p.sh. ofruesi i jashtëm i shërbimit). Nëse nuk është asnjë nga këto alternativa, jepni një shpjegim në fushën përkatëse.

Lloji i incidentit: sipas njohurive tuaja dhe nëse informacioni është i disponueshëm, tregoni nëse është një incident operacional ose i sigurisë.

Incident operacional: incident që rrjedh nga papërshtatshmëria ose dështimi i proceseve të brendshme dhe sistemeve, gabimet njerëzore, ose nga ngjarjet e jashtme (forca madhore) që ndikojnë në integritetin, disponueshmërinë, konfidencialitetin dhe/ose autenticitetin e shërbimeve të lidhura me pagesat.

Incident i sigurisë: aksesi, përdorimi, publikimi, ndërprerja, modifikimi ose shkatërrimi i paautorizuar i aktiveve të OSHP-së që ndikon në integritetin, disponueshmërinë, konfidencialitetin dhe/ose autenticitetin e shërbimeve të lidhura me pagesat. Kjo mund të ndodhë, ndër të tjera, kur OSHP përjeton një thyerje të sigurisë së rrjetit ose të sistemeve të informacionit.

Kriteret që shkaktojnë raportimin e incidentit madhor: tregoni se cili nga kriteret ka shkaktuar raportimin e incidentit madhor. Mund të zgjidhen disa kritere njëkohësisht: transaksionet e prekura nga incidenti; përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti; kohëzgjatja e ndërprerjes së shërbimeve (*service downtime*); thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit; ndikimi ekonomik; niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm; ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturat përkatëse që mund të preken nga incidenti; dhe/ose ndikimi reputacional.

Përshkrim i shkurtër dhe i përgjithshëm i incidentit: shpjegoni shkurtimisht çështjet më të rëndësishme dhe më relevante të incidentit, duke përfshirë edhe shkaqet e mundshme, ndikimet e menjëhershme, etj.

Ndikimi në vende të tjera, nëse është e aplikueshme: shpjegoni shkurtimisht efektin që incidenti ka në vende të tjera (te përdoruesit e shërbimeve të pagesave, ofrues të tjerë të shërbimeve të pagesave dhe/ose infrastruktura të pagesave).

Raportimi (shkëmbimi i informacionit) te autoritetet e tjera: tregoni nëse incidenti është raportuar/do të raportohet te autoritete të tjera, sipas një kuadri të veçuar të raportimit të incidenteve, nëse kjo gjë dihet në momentin e raportimit. Nëse po, specifikoni autoritetet përkatëse.

Arsyet për vonesat në paraqitjen e raportit fillestar: tregoni arsyet përse keni kërkuar më tepër se 24 orë për të klasifikuar incidentin.

Seksioni B - Raporti i ndërmjetëm

B1 - Detaje të përgjithshme

Përshkrimi më i hollësishëm i incidentit: përshkruani karakteristikat kryesore të incidentit, duke përfshirë të paktën informacionin mbi çështjet specifike dhe sfondin përkatës, përshkrimin si filloi dhe si u zhvillua incidenti, si dhe pasojat e tij, në veçanti për përdoruesit e shërbimeve të pagesave, etj. Gjithashtu paraqitni informacion mbi komunikimin me përdoruesit e shërbimeve të pagesave, nëse është e aplikueshme.

A është i lidhur incidenti me incidente të mëparshme? Tregoni nëse incidenti është i lidhur me incidente të mëparshme, nëse ky informacion është në dispozicion të subjektit. Nëse incidenti është i lidhur me incidente të mëparshme, specifikoni këto incidente.

A janë prekur ose përfshirë ofrues të tjerë të shërbimeve të pagesave ose palë të treta në incident? Tregoni nëse incidenti ka prekur ose ka përfshirë ofrues të tjerë të shërbimeve të pagesave ose palë të treta, nëse ky informacion është në dispozicion të subjektit. Nëse incidenti ka prekur ose ka përfshirë ofrues të tjerë të shërbimeve të pagesave ose palë të treta, paraqitni një listë të tyre dhe një informacion më të detajuar për ta.

A ka filluar procesi i menaxhimit të krizave (i brendshëm dhe/ose i jashtëm)? Tregoni nëse ka filluar procesi i menaxhimit të krizave (i brendshëm dhe/ose i jashtëm). Nëse procesi i menaxhimit të krizave ka filluar, paraqitni një informacion më të detajuar.

Data dhe ora e fillimit të incidentit: data dhe ora, në të cilën ka filluar incidenti, nëse dihet.

Data dhe ora kur incidenti u zgjidh/pritet të zgjidhet: data dhe ora, kur incidenti është vendosur/pritet të vendoset nën kontroll dhe kur biznesi është kthyer/pritet të kthehet në normalitet.

Fushat funksionale të prekura: tregoni hapat e procesit të pagesës që janë prekur nga incidenti, të tilla si autentifikimi/autorizimi, komunikimi, klerimi, shlyerja direkte, shlyerja indirekte, etj.

Autentifikimi/autorizimi: procedura që lejon OSHP-në të verifikojë identitetin e një përdoruesi të shërbimeve të pagesave ose vlefshmërinë e përdorimit të një instrumenti specifik pagese, duke përfshirë përdorimin e kredencialeve të personalizuar të sigurisë së përdoruesit, si dhe përdoruesin e shërbimeve të pagesave (ose një palë të tretë që vepron në emër të atij përdoruesi) që ka dhënë pëlqimin për transferimin e fondeve.

Komunikimi: rrjedha e informacionit për qëllime të identifikimit, autentifikimit, njoftimit dhe informimit ndërmjet ofruesve të shërbimit të

pagesës për shërbimin e llogarisë dhe ofruesve të shërbimit të inicimit të pagesës, ofruesve të shërbimit të informimit të llogarisë, paguesve, përfituesve dhe OSHP-ve të tjerë.

Klerimi: procesi i transmetimit, rakordimit dhe, në disa raste, i konfirmimit të urdhrave të transferimit përpara shlyerjes, duke përfshirë potencialisht netimin e urdhrave dhe caktimin e pozicioneve përfundimtare për shlyerje.

Shlyerja direkte: përfundimi i një transaksioni ose i procesimit, me qëllim përmbushjen e detyrimeve të pjesëmarrësve nëpërmjet transferimit të fondeve, kur ky veprim kryhet nga vetë OSHP-ja e prekur nga incidenti.

Shlyerja indirekte: përfundimi i një transaksioni ose i procesimit, me qëllim përmbushjen e detyrimeve të pjesëmarrësve nëpërmjet transferimit të fondeve, kur ky veprim kryhet nga një OSHP tjetër, që vepron në emër të OSHP-së së prekur nga incidenti.

Të tjera: fusha funksionale e prekur nuk është asnjë nga sa janë listuar më sipër. Detaje të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë.

Ndryshimet e bëra në raportet e mëparshme: tregoni ndryshimet e bëra në informacionin e paraqitur në raporte të mëparshme, për të njëjtin incident (në raportin fillestar ose nëse është e aplikueshme, në raportin e ndërmjetëm).

B2 - Klasifikimi i incidentit / Informacion mbi incidentin

Transaksionet e prekura nga incidenti: OSHP-të tregojnë se cilët kufij janë arritur ose ka të ngjarë të arrihen nga incidenti, nëse ka, dhe shifrat përkatëse: numri i transaksioneve të prekura nga incidenti, përqindja e transaksioneve të prekura, në raport me numrin e transaksioneve të pagesave të kryera nëpërmjet të njëjtave shërbime pagesash që janë prekur nga incidenti, si dhe vlera totale e transaksioneve. OSHP-të duhet të paraqesin vlera konkrete për këto variabla, të cilat mund të jenë shifra reale ose vlerësime të vetë subjektivit. Ofruesit e shërbimeve të pagesave, si rregull i përgjithshëm, me termin "transaksione të prekura nga incidenti" duhet të kuptojnë të gjitha transaksionet brenda vendit dhe ndërkufitare që janë ndikuar ose ka të ngjarë të ndikohen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë nga incidenti dhe në veçanti, ato transaksione që nuk mund të iniciohen ose të procesohen, ato transaksione për të cilat është ndryshuar përmbajtja e mesazhit të pagesës dhe ato transaksione që janë urdhëruar me qëllim mashtrimi (pavarësisht nëse fondet janë rikuperuar ose jo). Gjithashtu, ofruesit e shërbimeve të pagesave përdorin si nivel të rregullt (të zakonshëm) të transaksioneve të pagesave, mesataren ditore të transaksioneve vjetore të pagesave brenda vendit dhe ndërkufitare, të kryera nëpërmjet të njëjtave shërbime pagesash që janë prekur nga incidenti, duke marrë

vitin e mëparshëm si periudhë referimi për llogaritjet. Në rast se ofruesit e shërbimeve të pagesave nuk e konsiderojnë këtë vlerë si përfaqësuese (p.sh. për shkak të sezonalitetit), ata përdorin një metrikë tjetër, më përfaqësuese, dhe njoftojnë Bankën e Shqipërisë për arsyet e ndjekjes së kësaj qasjeje, nëpërmjet plotësimit të fushës “Komente”.

Në rastet kur transaksionet e pagesave në monedha të ndryshme nga monedha vendase Lek preken nga incidenti, OSHP-të kur llogaritin kufijtë dhe raportojnë vlerat e transaksioneve të prekura nga incidenti, duhet të konvertojnë në lekë shumën e transaksioneve në një monedhë tjetër, duke përdorur kursin zyrtar referencë të këmbimit të publikuar nga Banka e Shqipërisë, të ditës para ditës së paraqitjes së raportit të incidentit.

Përdoruesit e shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti: OSHP-të tregojnë se cilët kufij janë arritur ose ka të ngjarë të arrihen nga incidenti, nëse ka, si dhe të paraqesin shifrat përkatëse: numri total i përdoruesve të shërbimeve të pagesave që janë prekur nga incidenti dhe përqindja e përdoruesve të shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti, në raport me numrin total të përdoruesve të shërbimeve të pagesave.

OSHP-të sigurojnë vlera konkrete për këto variabla, të cilat mund të jenë shifra reale ose vlerësime të vetë subjektivit. Ofruesit e shërbimeve të pagesave konsiderojnë si “numër total të përdoruesve të shërbimeve të pagesave të prekur nga incidenti”, të gjithë klientët (brenda ose jashtë vendit, konsumatorë apo shoqëri tregtare) që kanë një kontratë me OSHP-në e prekur nga incidenti, që iu jep atyre akses në shërbimin e pagesave të prekur nga incidenti, dhe që janë ndikuar ose mund të ndikohen nga pasojat e incidentit.

OSHP-të përdorin vlerësime të bazuara në aktivitetin e tyre të mëparshëm, për të përcaktuar numrin e përdoruesve të shërbimeve të pagesave që mund të kenë qenë duke përdorur shërbimin e pagesave gjatë kohëzgjatjes së incidentit. Në rastin e grupeve, çdo OSHP duhet të marrë parasysh vetëm përdoruesit e tij të shërbimeve të pagesave. Në rastin e një OSHP-je që iu ofron shërbime operacionale të tjerëve, duhet të marrë parasysh vetëm përdoruesit e tij të shërbimeve të pagesave (nëse ka), dhe OSHP-të që marrin ato shërbime operacionale duhet gjithashtu të vlerësojnë incidentin në lidhje me përdoruesit e tyre të shërbimeve të pagesave. Për më tepër, OSHP-të duhet të konsiderojnë si numrin e përgjithshëm të përdoruesve të shërbimeve të pagesave, shumën e agreguar të përdoruesve të shërbimeve të pagesave vendas dhe të huaj, të lidhur në mënyrë kontraktuale me ta në kohën e incidentit (ose, në rast të kundërt, shifrën më të fundit në dispozicion) dhe me akses në shërbimin e pagesave të prekur nga incidenti, pavarësisht nga madhësia e tyre ose nëse ata konsiderohen përdorues aktivë ose pasivë të shërbimit të pagesës.

Thyerja e sigurisë së rrjetit ose sistemeve të informacionit: Ofruesit e shërbimeve të pagesave përcaktojnë nëse ndonjë veprim keqdashës ka rrezikuar disponueshmërinë, autenticitetin, integritetin ose

konfidencialitetin e rrjetit ose sistemeve të informacionit (përfshirë edhe të dhënat) në lidhje me ofrimin e shërbimeve të pagesave.

Kohëzgjatja e ndërprerjes së shërbimeve (service downtime): OSHP-të duhet të tregojnë nëse kufiri është arritur ose ka të ngjarë të arrihet nga incidenti, si dhe të paraqesin shifrat përkatëse: kohën totale të ndërprerjes së shërbimeve. OSHP-të sigurojnë vlera konkrete për këtë variabël, të cilat mund të jenë shifra reale ose vlerësime të vetë subjektit. Ofruesit e shërbimeve të pagesave konsiderojnë periudhën kohore kur çdo detyrë, proces ose kanal në lidhje me ofrimin e shërbimeve të pagesave është ndërprerë ose ka të ngjarë të ndërpritet, duke pënguar në këtë mënyrë, inicimin dhe/ose ekzekutimin e një shërbimi pagese dhe/ose aksesin në një llogari pagese. Ofruesit e shërbimeve të pagesave llogarisin kohën e ndërprerjes së shërbimit që nga momenti i fillimit të ndërprerjes së shërbimit dhe marrin në konsideratë si intervalet kohore gjatë orarit zyrtar të punës siç kërkohet për kryerjen/ekzekutimin e shërbimeve të pagesave, ashtu edhe orët jashtë orarit zyrtar të punës dhe periudhat e mirëmbajtjes, kur është e përshtatshme dhe e zbatueshme. Nëse ofruesit e shërbimeve të pagesave nuk janë në gjendje të përcaktojnë momentin e fillimit të ndërprerjes së shërbimit, në mënyrë përjashtimore ata llogarisin ndërprerjen e shërbimit që nga momenti kur zbulohet ndërprerja e shërbimit.

Ndërkimi ekonomik: OSHP-të duhet të tregojnë nëse kufiri është arritur ose ka të ngjarë të arrihet nga incidenti, si dhe të paraqesin shifrat përkatëse: kostot direkte dhe kostot indirekte të lidhura me incidentin. OSHP-të sigurojnë vlera konkrete për këto variabla, të cilat mund të jenë shifra reale ose vlerësime të vetë subjektit. OSHP-të duhet të marrin parasysh si kostot që mund të lidhen drejtpërdrejt me incidentin, ashtu edhe kostot që lidhen në mënyrë të tërthortë me të. Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë fondet ose pasuritë e përvetësuar (*expropriated*), kostot e zëvendësimit të pajisjeve kompjuterike (*hardware*) ose programeve kompjuterike (*software*), kosto të tjera ligjore ose për rikthimin në gjendjen e mëparshme (riparimin), tarifat për mosrespektimin e detyrimeve kontraktuale, sanksionet, detyrimet e jashtme dhe të ardhurat e munguara. Ofruesit e shërbimeve të pagesave, për kostot që lidhen në mënyrë të tërthortë me incidentin, marrin në konsideratë vetëm ato kosto që njihen tashmë ose që ka shumë të ngjarë të materializohen.

Në rastet kur kostot janë në monedha të ndryshme nga monedha vendase Lek, OSHP-të kur llogaritin kufijtë dhe raportojnë vlerat e efektit ekonomik të incidentit, duhet të konvertojnë në lekë shumën e kostove të shprehura (shkaktuara) në një monedhë tjetër, duke përdorur kursin zyrtar referencë të këmbimit të publikuar nga Banka e Shqipërisë, të ditës para ditës së paraqitjes së raportit të incidentit.

Kostot direkte: kostot (në lekë) që shkaktohen drejtpërdrejt nga incidenti, duke përfshirë kostot e nevojshme për të korrigjuar incidentin (p.sh. fondet ose pasuritë e përvetësuar (*expropriated*), kostot e

zëvendësimet të pajisjeve kompjuterike (*hardware*) ose programeve kompjuterike (*software*), tarifat për mosrespektimin e detyrimeve kontraktuale, etj.).

Kostot indirekte: kostot (në lekë) që shkaktohen në mënyrë indirekte nga incidenti (p.sh. shpenzimet për dëmshpërblimin / kompensimin e klientëve, kostot e mundshme ligjore, etj.).

Niveli i lartë i përshkallëzimit të brendshëm: Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë nëse, si rezultat i ndikimit në shërbimet e lidhura me pagesat, organet drejtuese janë informuar ose ka të ngjarë të informohen për incidentin, jashtë çdo procedure njoftimi periodik (*ad-hoc*) dhe në mënyrë të vazhdueshme gjatë gjithë kohëzgjatjes së incidentit. Ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të marrin gjithashtu në konsideratë nëse, si rezultat i ndikimit të incidentit në shërbimet e lidhura me pagesat, është shkaktuar ose ka të ngjarë të shkaktohet një gjendje krize.

Ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave ose infrastrukturave përkatëse që mund të preken nga incidenti: Ofruesit e shërbimeve të pagesave vlerësojnë ndikimin e incidentit në tregun financiar, që nënkupton infrastrukturën e tregut financiar dhe/ose skemat e pagesave që e mbështesin atë dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave. Në veçanti, ofruesit e shërbimeve të pagesave duhet të vlerësojnë nëse incidenti ka ndodhur ose ka të ngjarë të ndodhë/të përsëritet edhe te ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave, nëse ai ka ndikuar ose ka të ngjarë të ndikojë në funksionimin normal të infrastrukturave të tregut financiar dhe nëse ka kompromentuar ose ka të ngjarë të kompromentojë funksionimin e shëndoshë të sistemit financiar në tërësi.

Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë dimensione të ndryshme, të tilla si: nëse komponenti/ programi kompjuterik (*software*) i prekur është plotësisht në pronësi (*proprietary*), ose i ndarë me anëtarë të tjerë, nëse rrjeti i kompromentuar është i brendshëm ose i jashtëm dhe nëse ofruesi i shërbimit të pagesave ka ndërprerë ose ka të ngjarë të ndërpresë përmbushjen e detyrimeve të tij në infrastrukturave të tregut financiar në të cilat është anëtar (pjesëmarrës).

Ndikimi reputacional: Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë nivelin e shikueshmërisë që incidenti ka fituar ose ka të ngjarë të fitojë në treg, sipas njohurive më të mira të tyre. Në veçanti, ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin në konsideratë mundësinë që incidenti të shkaktojë dëm në shoqëri, si një tregues i mirë i mundësisë për të ndikuar reputacionin e tyre. Ofruesit e shërbimeve të pagesave marrin parasysh nëse:

- i. përdoruesit e shërbimeve të pagesave dhe/ose ofruesit e tjerë të shërbimeve të pagesave janë ankuar mbi ndikimin negativ të incidentit;

- ii. incidenti ka ndikuar në një proces të dallueshëm/të dukshëm të lidhur me shërbimet e pagesave dhe për këtë arsye ka të ngjarë të marrë ose ka marrë tashmë mbulim mediatik (duke marrë parasysh jo vetëm mediat tradicionale, të tilla si gazetatat, por edhe blogjet, rrjetet sociale, etj.); mbulimi mediatik në këtë kontekst nuk nënkupton vetëm disa komente negative nga ndjekësit, por duhet të ketë një raport të vlefshëm ose një numër të konsiderueshëm komentesh/paralajmërimesh negative;
- iii. detyrimet kontraktuale nuk janë respektuar ose ka të ngjarë të mos respektohen, që do të çonte në masa ligjore kundrejt ofruesit të shërbimeve të pagesave;
- iv. kërkesat rregullative nuk janë plotësuar, çka do të rezultojë në vendosjen e masave mbikëqyrëse ose sanksioneve, të cilat janë publikuar ose ka të ngjarë të publikohen; dhe
- v. i njëjti lloj incidenti ka ndodhur edhe më parë.

B3 - Përshkrimi i incidentit

Lloji i incidentit: tregoni nëse incidenti është një incident operacional apo i sigurisë. Shpjegime të mëtejshme paraqiten në fushën përkatëse në raportin fillestar.

Shkaku i incidentit: tregoni shkaku të incidentit ose, nëse nuk dihet ende, atë që ka më shumë të ngjarë të jetë shkaku i incidentit. Mund të përzgjidhen edhe disa alternativa njëkohësisht nga alternativat e mëposhtme.

Nën hetim: përzgjidhet kjo alternativë kur shkaku nuk njihet/nuk është përcaktuar ende.

Veprim keqdashës: janë veprime që synojnë në mënyrë të qëllimshme ofruesin e shërbimeve të pagesave. Këto përfshijnë kodin, mbledhjen e informacionit, ndërhyrjet me qëllime keqdashëse, sulmet e shpërndara/sulmet e mohimit të shërbimit (D/DoS), veprimet e brendshme të qëllimshme, dëmtimet e jashtme fizike të qëllimshme, sigurinë e përmbajtjes së informacionit, veprimet me qëllim mashtrimi dhe të tjera. Për më shumë detaje, ju lutemi referojuni seksionit C2 të këtij formulari.

Dështimi i proceseve: shkaku i incidentit ishte dizenjimi ose ekzekutimi i dobët i procesit të pagesës, i kontrolleve të procesit dhe/ose të proceseve mbështetëse (p.sh. procesit për ndryshim/migrim, testim, konfigurim, kapacitet, monitorim).

Dështimi i sistemeve: shkaku i incidentit shoqërohet me dizenjim, ekzekutim, përbërës, specifikime, integrim ose kompleksitet jo të përshtatshme të sistemeve, rrjeteve, infrastrukturave dhe bazave të të dhënave që mbështesin veprimtarinë e pagesave.

Gabimet njerëzore: incidenti është shkaktuar nga gabimi i paqëllimtë i një personi, qoftë si pjesë e procedurës së pagesës (p.sh. ngarkimi i skedarit të gabuar të grupeve të pagesave në sistemin e pagesave) ose i lidhur disi me procedurën e pagesës (p.sh. energjia elektrike ndërpritet aksidentalisht dhe aktiviteti i pagesës qëndron në pritje për t'u ekzekutuar).

Ngjarje të jashtme: shkak i incidentit lidhet me ngjarje që janë përgjithësisht jashtë kontrollit të ofruesit të shërbimeve të pagesave (p.sh. fatkeqësitë natyrore, dështimi i një ofruesi të shërbimeve teknike, etj.).

Të tjera: shkak i incidentit nuk është asnjë nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

A ju ka prekur incidenti në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë përmes një ofruesi të shërbimit? Ju lutemi, tregoni nëse incidenti ka synuar drejtpërdrejt OSHP-në ose e ndikon atë në mënyrë të tërthortë, përmes një pale të tretë (në rastin kur ky informacion është i disponueshëm). Në rast të një ndikimi jo të drejtpërdrejtë, jepni emrin e ofruesit/ofruesve të shërbimit.

B4 - Ndikimi i incidentit

Ndikimi i përgjithshëm: Ju lutemi, tregoni cilat dimensione janë ndikuar nga incidenti operacional ose i sigurisë. Mund të përzgjidhen edhe disa alternativa njëkohësisht, nga alternativat e mëposhtme.

Integriteti: karakteristika e ruajtjes së saktësisë dhe plotësisë së aktiveve (përfshirë të dhënat).

Disponueshmëria: karakteristika e shërbimeve të lidhura me pagesat, për të qenë plotësisht të aksesueshëm dhe të përdorshëm nga përdoruesit e shërbimeve të pagesave, sipas niveleve të pranueshme të paracaktuara nga ofruesi i shërbimeve të pagesave.

Konfidencialiteti: karakteristika që informacioni të mos iu vihet në dispozicion ose t'iu zbulohet/shpërndahet individëve, subjekteve ose proceseve të paautorizuara.

Autenticiteti: karakteristika e një burimi për të qenë ai që pretendon të jetë.

Kanalet tregtare të prekura: tregoni kanalën ose kanalet e ndërveprimit me përdoruesit e shërbimeve të pagesave që janë prekur nga incidenti. Mund të përzgjidhen edhe disa alternativa njëkohësisht, nga alternativat e mëposhtme.

Degët: vendi i biznesit (i ndryshëm nga zyra qendrore) që është pjesë e një OSHP-je, por pa personalitet juridik dhe që kryen drejtpërdrejt disa nga ose të gjitha transaksionet e përfshira në biznesin e OSHP-së.

E-banking: përdorimi i kompjuterëve për të kryer transaksione financiare përmes internetit.

Telephone banking: përdorimi i telefonit për të kryer transaksione financiare.

Mobile banking: përdorimi i një aplikacioni specifik bankar në një telefon inteligjent ose pajisje të ngjashme, për të kryer transaksione financiare.

ATM: pajisje elektromekanike që lejon përdoruesit e shërbimeve të pagesave të tërheqin para nga llogaritë e tyre dhe/ose të kryejnë shërbime të tjera (depozitime, transferta).

POS (Pikë shitjesh): ambientet fizike të tregtarit, ku inicohet transaksioni i pagesës.

E-commerce: transaksioni i pagesës inicohet në një pikë shitje virtuale (p.sh. për pagesat e iniciuara në internet, duke përdorur transfertat e kreditit, kartat e pagesës, transferimin e parasë elektronike midis llogarive të parasë elektronike).

Tjetër: kanali tregtar i prekur nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Shërbimet e pagesave të prekura: tregoni ato shërbime pagese që nuk po funksionojnë siç duhet si rezultat i incidentit. Mund të përzgjidhen edhe disa alternativa njëkohësisht, nga alternativat e mëposhtme.

Depozitimi i parave fizike në një llogari pagese: dorëzimi i parave fizike një OSHP-je, për t'i kredituar në një llogari pagese.

Tërheqja e parave fizike nga një llogari pagese: kërkesa e marrë nga një OSHP prej përdoruesit të shërbimeve të pagesave të tij, për t'i vënë në dispozicion para fizike dhe për të debituar llogarinë e tij të pagesës, me shumën përkatëse.

Veprimet e nevojshme për funksionimin e një llogarie pagese: ato veprime që duhen kryer në një llogari pagese për ta aktivizuar, çaktivizuar dhe/ose mirëmbajtur atë (p.sh. hapja, bllokimi i llogarisë, etj.).

Pranimi i instrumenteve të pagesave: një shërbim pagese që konsiston në një kontratë të OSHP-së të lidhur me një përfitues pagese, për të pranuar dhe procesuar transaksionet e pagesave, gjë që rezulton në transferimin e fondeve tek përfituesi.

Transfertat e kreditit: një shërbim pagese për kreditimin e llogarisë së pagesës së një përfituesi me një transaksion pagese ose një seri transaksionesh pagese nga llogaria e pagesës së një paguesi, që kryhet nga ofruesi i shërbimeve të pagesës që mban llogarinë e pagesës së paguesit, bazuar në një udhëzim të dhënë nga paguesi.

Debitimi direkt: një shërbim pagese për debitimin e llogarisë së pagesës së një paguesi, kur një transaksion pagese iniciohet nga përfituesi i pagesës, në bazë të pëlqimit që paguesi i ka dhënë përfituesit të pagesës, ofruesit të shërbimeve të pagesave të përfituesit të pagesës, ose ofruesit të shërbimeve të pagesave të vetë paguesit.

Pagesat me karta: një shërbim pagese i bazuar në infrastrukturën e skemave të pagesës me kartë dhe rregullave të biznesit, për të kryer një transaksion pagese me anë të një karte, pajisje telekomunikacioni, pajisje digjitale ose të teknologjisë së informacionit ose programit kompjuterik (*software*), nëse kjo rezulton në një transaksion me kartë debiti ose krediti. Transaksionet e pagesave të bazuara në karta përjashtojnë transaksionet e bazuara në lloje të tjera të shërbimeve të pagesave.

Emetimi i instrumenteve të pagesave: një shërbim pagese që konsiston në një kontratë të OSHP-së të lidhur me një pagues, për t'i siguruar atij një instrument pagese për të iniciuar dhe procesuar transaksionet e pagesës së tij (paguesit).

Dërgesat e parave (remitancat): një shërbim pagese nëpërmjet të cilit fondet merren nga një pagues, pa hapur ndonjë llogari pagese në emër të paguesit ose të përfituesit, me qëllimin e vetëm të transferimit të shumës përkatëse të përfituesit i pagesës ose të një ofrues tjetër shërbimesh pagese që vepron për llogari të përfituesit të pagesës dhe/ose kur këto fonde merren në emër të përfituesit të pagesës dhe vihen në dispozicion të tij.

Shërbimi i inicimit të pagesës: një shërbim pagese për të iniciuar një urdhërpagese me kërkesën e përdoruesit të shërbimeve të pagesave, nga një llogari pagese e mbajtur në një ofrues tjetër të shërbimeve të pagesave.

Shërbimi i informimit të llogarisë: një shërbim pagese online, për të dhënë informacion të konsoliduar për një ose më shumë llogari pagese, të mbajtura nga përdoruesi i shërbimeve të pagesave me një ofrues tjetër të shërbimeve të pagesave ose me më shumë se një ofrues të shërbimeve të pagesave.

B5 - Zbutja e incidentit

Cilat veprime/masa janë ndërmarrë deri më tani ose janë planifikuar të merren për rikuperimin nga incidenti? Jepni detaje rreth veprimeve që janë ndërmarrë ose janë planifikuar të ndërmerren për të adresuar përkohësisht incidentin.

A janë aktivizuar planet e vazhdimësisë së biznesit dhe të rimëkëmbjes nga fatkeqësitë? Tregoni nëse janë aktivizuar ose jo këto plane, dhe nëse po, jepni detajet më të rëndësishme të asaj që ka ndodhur (p.sh. kur janë aktivizuar planet dhe në çfarë konsistojnë këto plane).

Seksioni C - Raporti përfundimtar

C1 - Detaje të përgjithshme

Përditësimi i informacionit të paraqitur në raportin fillestar dhe në raportin (raportet) e ndërmjetëm (përmbledhje): Ju lutemi jepni informacione të mëtejshme mbi incidentin, përfshirë edhe ndryshimet përkatëse në informacionin e paraqitur në raportin e ndërmjetëm. Gjithashtu përfshini edhe çdo informacion tjetër që e gjykoni të përshtatshëm.

A janë në fuqi kontrollet fillestare? Ju lutemi tregoni nëse OSHP-së i duhej të anulonte ose të dobësonte disa kontrolle në çdo kohë gjatë kohëzgjatjes së incidentit. Nëse po, tregoni nëse të gjitha kontrollet janë rikthyer në gjendjen para incidentit, dhe nëse jo, shpjegoni në fushën e tekstit, cilat kontrolle nuk janë rikthyer në gjendjen e mëparshme dhe kohën e nevojshme për rikthimin e tyre në gjendjen para incidentit.

C2 - Analiza e shkakut bazë të incidentit dhe ndjekja në vazhdimësi

Cili ishte shkakut bazë (kryesor) i incidentit, nëse dihet tashmë? Ju lutemi shpjegoni cili është shkakut bazë i incidentit ose, nëse nuk dihet ende, shkakut më i mundshëm. Mund të përzgjidhen edhe disa alternativa njëkohësisht, nga alternativat e mëposhtme. (Mbani në konsideratë që shkakut bazë i incidentit duhet të jetë i dallueshëm nga ndikimi/efekti i tij (incidentit)).

Veprim keqdashës: veprime të jashtme ose të brendshme që synojnë në mënyrë të qëllimshme ofruesin e shërbimeve të pagesave. Këto ndahen në kategoritë e mëposhtme:

Kod me qëllim keqdashës: për shembull, një virus, worm, Trojan, spyware, etj.

Mbledhja e informacionit: për shembull, skanimi, sniffing, inxhinieria sociale, etj.

Ndërhyrjet: për shembull, kompromentimi i llogarisë së privilegjuar,

kompromentimi i llogarisë jo të privilegjuar, kompromentimi i aplikacionit, bot, etj.

Sulmi i shpërndarë/sulmi i mohimit të shërbimit (D/DoS): një përpjekje për ta bërë një shërbim online të padisponueshëm, duke e mbingarkuar me trafik nga burime të ndryshme.

Veprimet e brendshme të qëllimshme: për shembull, sabotimi, vjedhja.

Dëmtimet e jashtme fizike të qëllimshme: për shembull, sabotimi, sulmet fizike të ndërtesave/qendrave të të dhënave, etj.

Siguria e përmbajtjes së informacionit: akses (hyrja) i paautorizuar në informacion, modifikim i paautorizuar i informacionit.

Veprimet me qëllim mashtrimi: përdorim i paautorizuar i burimeve, të drejtat e autorit (*copyright*), *masquerade*, *phishing*.

Të tjera (specifikoni): Shkaku i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Dështimi i proceseve: shkaku i incidentit ishte dizenjimi ose ekzekutimi i dobët i procesit të pagesës, i kontrolleve të proceseve mbështetëse (p.sh. procesit për ndryshim/migrim, testim, konfigurim, kapacitet, monitorim). Këto ndahen në kategoritë e mëposhtme:

Monitorim dhe kontroll i pamjaftueshëm: për shembull, në lidhje me ekzekutimin e operacioneve të subjektit, datat e skadencës së certifikatave; datën e skadencës së licencës, datat e skadencës së *patch-it*, kundërvlerat maksimale të përcaktuara, nivelet e plotësimit të bazës së të dhënave, administrimin e të drejtave të përdoruesve, parimin e kontrollit të dyfishtë, etj.

Çështje të komunikimit: për shembull, midis pjesëmarrësve të tregut ose brenda subjektit.

Veprime të papërshtatshme: për shembull, moskëmbimi i certifikatave, cache është e mbushur, etj.

Administrimi i pamjaftueshëm i ndryshimeve: për shembull, gabime të paidentifikuara të konfigurimit, *roll-out* përfshirë përditësimet, probleme me mirëmbajtjen, gabime të papritura, etj.

Pamjaftueshmëri e procedurave të brendshme dhe dokumentacionit, për shembull: mungesa e transparencës në lidhje me funksionalitetin, proceset dhe ndodhjen e mosfunksionimit, mungesa e dokumentacionit, etj.

Çështje të rimëkëmbjes: për shembull, administrimi i situatave të emergjencës, masa të pamjaftueshme për krijimin e backup (inadequate redundancy), etj.

Të tjera (specifikoni): shkaku i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Dështimi i sistemeve: shkaku i incidentit shoqërohet me dizenjim, ekzekutim, përbërës, specifikime, integrim ose kompleksitet jo të përshtatshëm të sistemeve, rrjeteve, infrastrukturave dhe bazave të të dhënave që mbështesin veprimtarinë e pagesave. Këto ndahen në kategoritë e mëposhtme:

Dështimi i pajisjeve kompjuterike (hardware): dështimi i pajisjeve fizike të teknologjisë që drejtojnë procesin dhe/ose ruajnë të dhënat që i nevojiten OSHP-ve për të kryer veprimtarinë e tyre të lidhur me pagesat (p.sh. dështimi i disqeve të ngurtë (hard drives), qendrave të të dhënave, infrastrukturave të tjera, etj.).

Dështimi i rrjeteve: dështimi i rrjeteve publike ose private të telekomunikacionit, që lejojnë shkëmbimin e të dhënave dhe të informacionit (p.sh. nëpërmjet internetit), gjatë procesit të ekzekutimit të pagesës.

Çështje të bazës së të dhënave: struktura e të dhënave që ruan informacionin personal dhe atë të lidhur me kryerjen e pagesave, që nevojitet për ekzekutimin e transaksioneve të pagesave.

Dështimi i programeve kompjuterike/aplikacioneve: dështimi i programeve, sistemeve të operimit, etj. që mbështetin ofrimin e shërbimeve të pagesave nga ofruesit e shërbimeve të pagesave (për shembull: keqfunksionimi, funksionet e panjohura).

Dëmtimi fizik, për shembull: dëmtime të paqëllimshme të shkaktuara nga kushte të papërshtatshme, punë ndërtimore, etj.

Të tjera (specifikoni): shkaku i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Gabimet njerëzore: incidenti është shkaktuar nga gabimi i paqëllimtë i një personi, qoftë si pjesë e procedurës së pagesës (p.sh. ngarkimi i skedarit të gabuar të grupeve të pagesave në sistemin e pagesave) ose i lidhur disi me procedurën e pagesës (p.sh. energjia elektrike ndërpritet aksidentalisht dhe aktiviteti i pagesës qëndron në pritje për t'u ekzekutuar). Këto ndahen në kategoritë e mëposhtme:

I paqëllimshëm: për shembull, gabime, harresa, mungesa e eksperiencës dhe e njohurive.

Mosveprim: për shembull për shkak të mungesës së aftësive, njohurive, eksperiencës, informimit, etj.

Burime të pamjaftueshme: për shembull, mungesa e burimeve njerëzore, disponueshmëria e stafit, etj.

Të tjera (specifikoni): shkak i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Ngjarje të jashtme: shkak i incidentit lidhet me ngjarje që janë përgjithësisht jashtë kontrollit të ofruesit të shërbimeve të pagesave. Këto ndahen në kategoritë e mëposhtme:

Dështimi i një furnitori/ofruesi të shërbimeve teknike: për shembull, ndërprerja e energjisë elektrike, ndërprerja e internetit, çështje ligjore, çështje biznesi, varësitë në kryerjen e shërbimeve, etj.

Forca madhore: për shembull, ndërprerja e energjisë elektrike, zjarret, shkaqe natyrore të tilla si, tërmeti, përmbytjet, reshje të dendura, erë e fortë, etj.

Të tjera (specifikoni): shkak i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Të tjera (specifikoni): shkak i incidentit nuk është asnjëri nga të mësipërmët. Shpjegime të mëtejshme duhet të paraqiten në fushën ku teksti është i lirë dhe ofruesi i shërbimeve të pagesave paraqet informacionin e nevojshëm.

Informacion tjetër i lidhur me shkakun bazë të incidentit: Ju lutemi, paraqisni çdo informacion shtesë mbi shkakun bazë të incidentit, përfshirë edhe konkluzionet paraprake të nxjerra nga analiza e shkakut bazë të incidentit.

Veprimet/masat kryesore korrigjuese të marra ose të planifikuara, për të parandaluar përsëritjen e incidentit në të ardhmen, nëse njihen: Ju lutemi, përshtuani veprimet kryesore që janë ndërmarrë ose janë planifikuar të ndërmerren për të parandaluar një përsëritje të incidentit në të ardhmen.

C3 - Informacion shtesë

A është shkëmbyer informacion mbi incidentin me OSHP-të e tjera për qëllime informacioni? Ju lutemi, paraqisni një përmbledhje se cilët OSHP janë njoftuar në mënyrë formale ose informale mbi incidentin, duke paraqitur detaje mbi OSHP-të që janë informuar mbi incidentin, informacionin që iu është vënë në dispozicion, si dhe arsyet e shkëmbimit të këtij informacioni.

A është ndërmarrë ndonjë veprim ligjor kundër OSHP? Ju lutemi, tregoni nëse në kohën e plotësimit të raportit përfundimtar, OSHP-ja ka pësuar ndonjë veprim ligjor (p.sh. është dërguar në gjykatë ose ka humbur licencën e tij), si rezultat i incidentit.

Vlerësimi i efektivitetit të masave të marra: Ju lutemi paraqisni, ku është e mundur, një vetëvlerësim të efektivitetit të masave të marra gjatë kohëzgjatjes së incidentit, përfshirë edhe mësimet e nxjerra nga incidenti.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS

VENDIM
Nr. 11, datë 7.2.2024

PËR
DISA NDRYSHIME NË RREGULLOREN "PËR PËRCAKTIMIN E NIVELIT TË
VENDIMMARRJES NË MBIKËQYRJEN E VEPRIMTARIVE BANKARE DHE
FINANCIARE"

Në bazë dhe për zbatim të nenit 43, shkronja "c", të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar; të nenit 89, pika 9 të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar; dhe të ligjit nr. 55/2020, datë 30.4.2020, "Për shërbimet e pagesave"; me propozim të Departamentit të Mbikëqyrjes, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Në rregulloren "Për përcaktimin e nivelit të vendimmarrjes në mbikëqyrjen e veprimtarive bankare dhe financiare", miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës nr. 36, datë 26.5.2010, e ndryshuar, të bëhen ndryshimet e mëposhtme:
  - a) Në nenin 2 bëhen ndryshimet e mëposhtme:
    - i. përmbajtja e shkronjës "c" ndryshon si më poshtë:
      - "c) nenit 11, pika 5, dhe nenit 12, pikat 1 dhe 2, të Statutit të Bankës së Shqipërisë, miratuar me vendimin nr. 90, datë 2.12.2015, të Këshillit Mbikëqyrës, i ndryshuar;"
      - ii. përmbajtja e shkronjës "d" ndryshon si më poshtë:
        - "d) neneve 28 dhe 29 të ligjit nr. 44/2015 "Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë";"
        - iii. Pas shkronjës "e", shtohet shkronja "f" me përmbajtjen e mëposhtme:
          - "f) ligjit nr. 55/2020 "Për shërbimet e pagesave".";

- b) Në nenin 3 bëhen ndryshimet e mëposhtme:
- i. Pas shkronjës "c", shtohen shkronjat "d" dhe "e", përkatësisht me përmbajtjen e mëposhtme:
- "d) "Ligji për shërbimet e pagesave" – është ligji nr.55/2020, datë 30.4.2020 "Për shërbimet e pagesave".
- e) "Ligji për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre" – është ligji nr. 52/2016, datë 19.5.2016 "Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre".";
- ii. Shkronjat "d" deri në "i", rinumërtohen si shkronjat "f" deri në "k".;
- c) Në Shtojcën nr. 1 "KOMPETENCA VENDIMMARRËSE TË KËSHILLIT MBIKËQYRËS PËR MBIKËQYRJEN E VEPRIMTARIVE BANKARE DHE FINANCIARE", bëhen ndryshimet e mëposhtme:
- i. Pika 10 ndryshohet me përmbajtjen e mëposhtme:
- 10 - Vendimi për vendosjen e bankës në likuidim të detyruar. Neni 74, pika 2 shkronja "dh", neni 108, pika 1, neni 109, pika 1 dhe pika 2 dhe - Vendimi për emërimin e likuidatorit. neni 111 i ligjit "Për bankat"
- d) Në Shtojcën nr. 2 "KOMPETENCA VENDIMMARRËSE TË GUVERNATORIT PËR MBIKËQYRJEN E VEPRIMTARIVE BANKARE DHE FINANCIARE", bëhen ndryshimet e mëposhtme:
- i. Pika 3 ndryshohet me përmbajtjen e mëposhtme:
- 3 - Vendimi për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës për zgjerimin e rrjetit të bankës jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. - Neni 24, pika 1, shkronja "f" e ligjit "Për bankat" dhe neni 16 i rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së bankave dhe degëve të bankave të huaja"
- Vendimi për refuzimin e ofrimit të shërbimeve bankare dhe/ose financiare ndërkufitare jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë nga banka. - Neni 26, pika 3 e ligjit "Për bankat" dhe neni 19, pika 5 e rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së bankave dhe degëve të bankave të huaja"
- ii. Pika 5 ndryshohet me përmbajtjen e mëposhtme:
- 5 Urdhër për ndërprerjen e një ose disa veprimtarive bankare dhe/ose financiare të bankës ose degës së bankës së huaj. Neni 76, pika 11 dhe neni 79, pika 1, shkronja "ë" e ligjit "Për bankat"
- iii. Pas pikës 8, shtohet pika "9", me përmbajtjen e mëposhtme:
- 9 Vendimi për krijimin e grupit mbikëqyrës, i cili vlerëson përgatitjen e bankës për kalimin në fazën e likuidimit. Neni 81, shkronja "e" e ligjit "Për bankat"
- e) Përmbajtja e Shtojcës nr. 3 ndryshon sipas Aneksit 1, bashkëlidhur këtij vendimi;

- f) Përmbajtja e Shtojcës nr. 4 ndryshon sipas Aneksit 2, bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.
3. Ngarkohet Departamenti i Kërkimeve për publikimin e këtij vendimi në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

SEKRETARI

ELVIS ÇIBUKU

KRYETARI

GENT SEJKO

ANEKS 1

Shtojca nr. 3 KOMPETENCA TË DELEGUARA ADMINISTRATORIT PËRGJEGJËS NË LIDHJE ME VENDIMARRJEN PËR MBIKËQYRJEN E VEPRIMTARIVE BANKARE DHE FINANCIARE

NR	KOMPETENCA VENDIMARRËSE	Referenca ligjore dhe rregullative
1	Vendimi për miratimin paraprak ose refuzimin e kërkesës për ndryshimin e emrit të bankës.	Neni 24, pika 1, shkronja "a" e ligjit "Për bankat"
2	Vendimi për miratimin paraprak ose refuzimin e kërkesës për ndryshimin e statutit të bankës.	Neni 24, pika 1, shkronja "b" e ligjit "Për bankat"
3	- Vendimi për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimit të kërkesës për zvogëlimin e kapitalit të bankës. - Vendimi për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimit për zvogëlimin e kapitalit nëpërmjet riblerjes së aksioneve ose shpërndarjes së fondeve rezervë.	Neni 24, pika 1, shkronja "e", dhe neni 70, pika 3 të ligjit "Për bankat"
4	Vendimi për dhënien e licencës ose refuzimin e kërkesës për licencim si institucion i pagesave ose si institucion i parasë elektronike.	Neni 13 i ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 126 i ligjit "Për bankat"; Neni 7 i rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
5	Vendimi për regjistrimin e ofruesit të shërbimit të informimit të llogarisë.	Neni 6, pika 2, dhe neni 16, pika 1, shkronja "b", të ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 50 i rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"; Neni 5 i rregullores "Për regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave"
6	Vendimi për pezullimin ose revokimin e licencës për ushtrimin e veprimtarisë si subjekt financiar jobankë ose si institucion financiar i mikrokredisë.	Neni 14 i rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë nga subjektet financiare jobanka"
7	Vendimi për shfuqizimin e licencës për ushtrimin e veprimtarisë si institucion i pagesave ose institucion i parasë elektronike.	Neni 15, pika 1, neni 25, pika 2, shkronja "ç" dhe neni 94, pika 10 dhe 13 të ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 11 i rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
8	Urdhër për pezullimin e një ose disa veprimtarive të institucionit të pagesave ose institucionit të parasë elektronike.	Neni 25, pika 2, shkronja "c", dhe neni 94, pikat 10 dhe 13 të ligjit "Për shërbimet e pagesave"
9	Vendimi për miratimin ose refuzimin e kërkesës për kryerjen e veprimtarive financiare shtesë nga subjektet financiare jobanka.	Neni 16, pika 1, shkronja "a" dhe "e" dhe neni 18 të rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë nga subjektet financiare jobanka"
10	Vendimi për dhënien e miratimit ose refuzimit për kryerjen e veprimtarive/shërbimeve shtesë për institucionet e pagesave ose institucionet e parasë elektronike.	Neni 64, pika 1, shkronja "a" dhe "e" dhe neni 71 i rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
11	Urdhër për bankën për thirrjen e asamblesë së aksionerëve për zbatimin e kërkesës për rritjen e kapitalit.	Neni 79, pika 1, shkronja "b", e ligjit "Për bankat"
12	Shprehja, ose jo, e moskundërshtimit dhe dhënia, refuzimi, ose kufizimi, i miratimit paraprak të mbështetjes financiare brenda grupit.	Neni 5, pika 6 e rregullores "Për përcaktimin e kushteve për dhënien e miratimit paraprak për marrëveshjen e mbështetjes financiare brenda grupit bankar"

ANEKS 2

Shtojca nr. 4 KOMPETENCA TË DELEGUARA DREJTORIT TË DEPARTAMENTIT TË MBIKËQYRJES NË LIDHJE ME VENDIMMARRJEN PËR MBIKËQYRJEN E VEPRIMTARIVE BANKARE DHE FINANCIARE

NR	KOMPETENCA VENDIMMARRËSE	Referenca ligjore dhe rregullative
	I. BANKAT	
1	Vendim për ndërprerjen e procesit të shqyrtimit të dokumentacionit për dhënien e miratimit paraprak për licencë pas kalimit të afatit 12-mujor për plotësimin e dokumentacionit të nevojshëm nga data e paraqitjes së kërkesës.	Neni 19, pika 6 e ligjit "Për bankat"
2	Vendim për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës së bankës ose degës së bankës së huaj për përfundimin me të tretët të marrëveshjes për ushtrimin e funksioneve dhe përgjegjësi për administrimin dhe drejtimin e bankës.	Neni 24, pika 1, shkronja "c" e ligjit "Për bankat"
3	Vendim për listimin në regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave, të agjentëve të bankave kur bankat janë në cilësinë e ofruesve të shërbimeve të pagesave.	Neni 21, pika 2 dhe 6 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 24/2 i rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së bankave dhe degëve të bankave të huaja në Republikën e Shqipërisë"
4	Vendim për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës për zmadhimin e kapitalit të bankës me mjete jolikuide.	Neni 24, pika 1, shkronja "d" e ligjit "Për bankat"
5	Vendim për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës së bankës për të riblerë aksionet e saj ose të personave të lidhur me të.	Neni 24, pika 1, shkronja "dh" e ligjit "Për bankat"
6	Vendim për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës për emërimin e një ose disa administratorëve të bankës ose degës së bankës së huaj.	Neni 24, pika 1, shkronja "ë", pika 2, shkronja "b" dhe neni 42, pika 1 e ligjit "Për bankat"
7	Vendim për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës për bankën të investojë mbi 15 për qind të kapitalit të saj rregullator në kapitalin e një personi juridik që nuk ushtron veprimtari bankare.	Neni 24, pika 1, shkronja "g" e ligjit "Për bankat"
8	Urdhri për largimin/shkarkimin e një ose disa administratorëve të bankës ose degës së bankës së huaj.	Neni 43, neni 79, pika 2 dhe neni 89, pika 4, shkronja "b" e ligjit "Për bankat"
9	- Urdhri për vendosjen e gjobave për administratorët e bankave ose të degës së bankës së huaj dhe/ose për bankën ose degën e bankës së huaj. - Urdhri për dyfishimin e sanksioneve.	Neni 89, pika 1, shkronja "a", pikat 2, 3 dhe 4 të ligjit "Për bankat"; Neni 94, pika 3, pika 4, shkronja "b" dhe pika 13 të ligjit "Për shërbimet e pagesave"
10	Urdhër për dhënien e vërejtjeve me paralajmërim me shkrim për administratorët e bankës dhe degës së bankës së huaj.	Neni 89, pika 1, shkronja "b" e ligjit "Për bankat"
11	Urdhër për pezullimin nga detyra të administratorëve të bankës dhe/ose degës së bankës së huaj, deri në 12 muaj.	Neni 89, pika 4, shkronja "a" e ligjit "Për bankat"
12	Urdhër për ndërprerjen e shpërbimit të administratorëve nga banka ose dega e bankës së huaj.	Neni 89, pika 4, shkronja "c" e ligjit "Për bankat"
13	Vendimi për dhënien e miratimit paraprak ose refuzimin e kërkesës për zgjerimin e rrjetit të bankave ose degëve të bankave të huaja brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.	Neni 24, pika 1, shkronja "i", pika 2, shkronja "c" dhe pika 3 e ligjit "Për bankat"; Neni 14 i rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së bankave dhe degëve të bankave të huaja"
14	Vendimi/Urdhri për dhënien e miratimit paraprak ose ndryshimin e ekspertit kontabël të autorizuar.	Neni 48, pika 2 e ligjit "Për bankat"
15	Urdhri për ribërjen e auditimit nga një tjetër ekspert kontabël i autorizuar.	Neni 51, pika 1 e ligjit "Për bankat"

16	Vendimi për dhënien e miratimit ose pezullimin e së drejtës për ofrimin e shërbimit e-banking.	Neni 6 dhe neni 7 i rregullores "Për mbikëqyrjen e transaksioneve bankare në rrugë elektronike"
17	Urdhër për pezullimin e pjesës së plotë të shërbimit e-banking.	Neni 7 i rregullores "Për mbikëqyrjen e transaksioneve bankare në rrugë elektronike"
18	Vendimi për miratimin paraprak për përfshirjen e instrumenteve në kapitalin shtesë të nivelit të parë dhe instrumentet e kapitalit të nivelit të dytë.	Neni 21, pika 3 dhe neni 30, pika 4 e rregullores "Për kapitalin rregullator të bankës" Neni 10, pika 2 e rregullores "Për mbikëqyrjen e konsoliduar"
19	Vendimi për miratimin paraprak për shlyerjen e instrumenteve të kapitalit të nivelit të parë dhe të dytë, pesë vite përpara datës së emetimit të tyre.	Neni 39, pika 3 e rregullores "Për kapitalin rregullator të bankës" Neni 10, pika 2 e rregullores "Për mbikëqyrjen e konsoliduar"
20	Urdhër për uljen e shpenzimeve të bankës.	Neni 81, shkronja "b" e ligjit "Për bankat"
21	Urdhër për kufizimin e mjeteve financiare të bankës, përfshirë zërat me rrezik jashtë bilancit.	Neni 81, shkronja "c" e ligjit "Për bankat"
22	Urdhër për ndalimin e bankës për të kryer investime në pjesëmarrje me persona të tjerë juridikë.	Neni 81, shkronja "ç" e ligjit "Për bankat"
23	Urdhër për ndalimin e rritjes së ekspozimit të bankës ndaj një personi.	Neni 81, shkronja "dh" e ligjit "Për bankat"
24	Urdhër për korrigjimin dhe ripublikimin e informacioneve të bankave dhe/ose degëve të bankave të huaja.	Neni 53, pika 5 e ligjit "Për bankat"
25	Vendim për paralajmërimin e subjekteve për mosrespektim të standardeve për një veprimtari të sigurt dhe të qëndrueshme dhe paraqitjen e një plani/marrëveshjeje për këtë qëllim.	Neni 74, pika 2, shkronja "a" dhe neni 75, pika 1 e ligjit "Për bankat"
26	Urdhër për informacion të zgjeruar dhe më të shpeshtë nga banka dhe dega e bankës së huaj.	Neni 20, pika 3 e rregullores "Për administrimin e rrezikut të likuiditetit"
27	Urdhër për caktimin e masave, në lidhje me urdhrin për eliminimin dhe ndreqjen e veprimeve në kundërvajtje me rregullat për administrimin e rrezikut.	Nenet 76, pika 1 dhe neni 79, pika 1, shkronjat "a", "c", "ç", "d", "dh", "e", "f" të ligjit "Për bankat"
II. SUBJEKTET FINANCIARE JOBANKA		
1	Vendimi për dhënien ose refuzimin e miratimit paraprak për kërkesën e subjekteve financiare jobanka ose institucioneve financiare të mikrokredisë për: a) zvogëlimin e kapitalit; b) emërimin e një ose disa administratorëve; c) transferimin e pronësinë së një ortaku ose aksioneri me pjesëmarrje influencuese ose kontrollin e subjektit.	Neni 16, pika 1, shkronjat "b", "c", "d" të rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë nga subjektet financiare jobanka"
III. INSTITUCIONET E PAGESAVE, INSTITUCIONET E PARASË ELEKTRONIKE DHE OFRUESIT E TJERË TË SHËRBIMEVE TË PAGESAVE		
1	Vendimi për ndërprerjen e procedurës së shqyrtimit të kërkesës për licencim/regjistrim pas kalimit të afatit 6-mujor për plotësimin e të dhënave dhe/ose dokumentacionit të nevojshëm nga data e aplikimit fillestar të kërkesës.	Neni 8, pika 4 dhe neni 50, pika 8 e rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
2	Vendimi për miratimin ose refuzimin e kërkesës për ofrimin e shërbimeve të pagesave nëpërmjet agjentëve dhe/ose për transferimin e funksioneve operacionale të shërbimit të pagesave nëpërmjet marrëveshjes me të tretët.	Neni 21, pika 1 dhe 6 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 30 dhe neni 49 i rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"; Neni 5, pika 3 e rregullores "Për regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave"
3	Vendimi për dhënien e miratimit ose refuzimit të kërkesës për zvogëlimin e kapitalit të institucionit të pagesave dhe institucionit të parasë elektronike.	Neni 64, pika 1, shkronja "b" dhe pika 2, neni 65, pika 1, shkronja "a" e rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"

4	Vendimi për miratimin ose refuzimin e kërkesës së një personi për zotërimin ose ndryshimin, nëpërmjet blerjes, shitjes dhe/ose transferimit së pjesëmarrjes influencuese të aksioneve ose kuotave të një institucioni të pagesave ose institucioni të parasë elektronike.	Neni 8, pika 1 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 5, pika 1 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"; Neni 64, pika 1, shkronja "d" dhe neni 65, pika 1, shkronja "c" e rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
5	Vendimi për dhënien e miratimit ose refuzimit të kërkesës për emërimin/riemërimin e një ose disa administratorëve, kryetarit të këshillit të administrimit/mbikëqyrës dhe kryetarit të komitetit të kontrollit.	Neni 64, pika 1, shkronja "c" dhe pika 2, neni 65, pika 1, shkronja "b" e rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave".
6	Vendimi/Urdhri për dhënien e miratimit paraprak ose ndryshimin e audituesit ligjor ose shoqërisë së auditimit të institucionit të pagesave ose të institucionit të parasë elektronike.	Neni 18, pika 5 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 22, pika 2 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të pagesave"; Neni 21 i rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"
7	Urdhri për ribërjen e auditimit nga një tjetër auditues ligjor ose shoqëri auditimi.	Neni 18, pika 5 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 22, pika 2 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të pagesave"; Neni 21 i rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"
8	Urdhër për përjashtimin e audituesit ligjor ose shoqërisë së auditimit për një periudhë 5-vjeçare nga auditimi i institucioneve të pagesave ose institucioneve të parasë elektronike.	Neni 18, pika 5 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 22, pika 2 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të pagesave"; Neni 21 i rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"
9	Urdhër/vendim për nivele shtesë kapitali, deri në 20% (njëzet për qind) më të lartë se kërkesa për kapital rregullator e llogaritur sipas përcaktimeve në aktet nënligjore të Bankës së Shqipërisë.	Neni 11, pika 2 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 12, pika 5 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të pagesave"; Neni 12, pika 5 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"
10	- Urdhër për vendosjen e gjobave ndaj ofruesve të shërbimeve të pagesave ose kundrejt atyre që efektivisht kontrollojnë dhe administrojnë veprimtarinë e tyre. - Urdhër për dyfishimin e sanksioneve.	Neni 94 i ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 94, pika 13 e ligjit "Për shërbimet e pagesave"
11	Urdhër për marrjen e masave për subjektin si dhe shkarkimin e anëtarëve të këshillit të administrimit/ mbikëqyrës, administratorëve ose anëtarëve të komitetit të kontrollit.	Neni 73, pika 5 e rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
12	Urdhër për caktimin e kohës dhe masave të nevojshme, me qëllim rivendosjen e treguesve brenda kufijve të lejueshëm.	Neni 23, pika 3 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të pagesave"; Neni 22, pika 3 e rregullores "Për ushtrimin e veprimtarisë dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike"
13	Vendimi për regjistrimin e personave që përfitojnë nga përjashtimet sipas përcaktimeve në nenin 4, shkronjat "gj" dhe "h", si dhe në nenin 27 të ligjit "Për shërbimet e pagesave".	Neni 4, shkronjat "gj" dhe "h"; neni 6, pika 2; neni 16, pika 1, shkronja "b"; neni 27 dhe neni 31 i ligjit "Për shërbimet e pagesave"; Neni 6 i rregullores "Për regjistrin publik të ofruesve të shërbimeve të pagesave"; Nënkreu II i kreut III të rregullores "Për licencimin e institucioneve të pagesave dhe institucioneve të parasë elektronike, si dhe për regjistrimin e ofruesve të shërbimeve të pagesave"
IV. SHKK DHE UNIONET E TYRE		
1	Urdhër për ndryshimin e audituesit ligjor.	Neni 32, pika 9 e ligjit "Për SHKK"
2	Urdhër /vendim për caktimin e SHKK-ve që duhet të emërojnë një shoqëri auditimi.	Neni 32, pika 12 e ligjit "Për SHKK"
3	Vendim për dhënien ose refuzimin e licencës së Unionit.	Neni 44, pika 3 e ligjit "Për SHKK"; Neni 19 i rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre"
4	Vendim për miratimin ose refuzimin e njësisë organizative, përgjegjëse për ushtrimin e monitorimit të SHKK-ve.	Neni 46, pika 4 e ligjit "Për SHKK"; Neni 22, pika 1, shkronja "a" e rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre"

5	Vendim për miratimin e emërimit, shkarkimit ose lirimit nga detyra të drejtuesit të njësisë organizative, përgjegjëse për ushtrimin e monitorimit të SHKK-ve.	Neni 46, pika 6 e ligjit "Për SHKK"; Neni 22, pika 1, shkronja "b" e rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre"
6	Vendimi për lënien në fuqi, shfuqizimin ose ndryshimin e masës së vendosur nga Unioni ndaj SHKK-së.	Neni 49, pika 7 e ligjit "Për SHKK"
7	Urdhër për revokimin e licencës të SHKK-së të përthithur, ose SHKK-të, të cilat bashkohen në rastin e një bashkimi me krijim, ose të SHKK-së e cila ndahet duke transferuar të gjitha aktivet e pasivet e veta në favor të dy ose me shumë SHKK-ve ekzistuese apo të themeluara rishtazi.	Neni 50, pika 3 dhe neni 51, pika 3 e ligjit "Për SHKK"
8	Vendim për dhënien e miratimit ose refuzimin e bashkimit ose ndarjes së SHKK-ve.	Neni 54 i ligjit "Për SHKK"
9	Vendim për dhënien e miratimit ose refuzimin e shndërrimit të Unionit në SHKK.	Neni 58 i ligjit "Për SHKK"
10	Vendim për revokimin e licencës të SHKK-ve, anëtare në Unionin e shndërruar në SHKK.	Neni 59, pika 4 e ligjit "Për SHKK"
11	Vendimi për revokimin e licencës së SHKK-së.	Neni 70, pika 4 e ligjit "Për SHKK"
12	Vendimi për dhënien ose refuzimin e licencës së SHKK-së.	Neni 72 i ligjit "Për SHKK"
13	Vendimi për miratimin ose refuzimin e kërkesës për kryerjen e veprimtarive financiare shtesë nga SHKK-ja.	Neni 34, pika 4 e ligjit "Për SHKK"; Neni 16, pika 1, shkronja "a" e rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre"
14	Vendimi për dhënien ose refuzimin e miratimit paraprak për emërimin e kryetarit të këshillit drejtues, administratorit dhe kryetarit të komitetit të kontrollit.	Neni 16, pika 1, shkronja "b" e rregullores "Për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre"
15	Urdhër për dhënien e masave mbikëqyrëse.	Neni 77 i ligjit "Për SHKK"
16	Urdhër për vendosjen e sanksioneve dhe gjobave.	Neni 78 i ligjit "Për SHKK"
17	Vendimi për dhënien e miratimit për fillimin e likuidimit vullnetar dhe përcaktimit të masës së zbatimit të rregullave të administrimit të rrezikut në shoqërinë e kursim-kreditit në likuidim.	Neni 82, pika 5 dhe neni 83, pika 2 e ligjit "Për SHKK"
18	Vendimi për vendosjen e SHKK-së në proces likuidimi të detyruar.	Neni 96 i ligjit "Për SHKK"
19	Vendimi për caktimin e likuidatorit të SHKK-së.	Neni 97 i ligjit "Për SHKK"
20	Vendimi për miratimin ose mosmiratimin e raportit, të likuidatorit të SHKK-së.	Neni 92, pika 2 e ligjit "Për SHKK"
21	Urdhër për revokimin e licencës së SHKK-së pas miratimit të raportit të likuidatorit.	Neni 93, pika 1 e ligjit "Për SHKK"
22	Vendimi për lejimin e vijimit të procedurave gjyqësore dhe të ekzekutimit të detyrueshëm ndaj SHKK-së që është në proces likuidimi të detyrueshëm.	Neni 99, pika 1, shkronja "b" e ligjit "Për SHKK"
23	Vendimi për pranimin ose refuzimin e kundërshtimit në lidhje me regjistrimin e detyrimeve të prapambetura të përcaktuara nga likuidatori.	Neni 101, pika 3 e ligjit "Për SHKK"
24	Autorizim për dhënien e pagesave dhe shumave më të larta, se nëpunësit e SHKK-së, për nëpunësit profesionistë, të caktuar dhe të emëruar nga likuidatori për ndihmë.	Neni 105 i ligjit "Për SHKK"
V. ZYRAT E KËMBIMIT VALUTOR		
1	Vendimi për dhënien ose refuzimin e kërkesës për licencimin e subjektit për ushtrimin e veprimtarisë financiare të këmbimit valutor.	Neni 10, pika 1 dhe pika 1.1 e rregullores "Për licencimin, organizimin dhe mbikëqyrjen e zyrave të këmbimit valutor"
2	Vendimi për marrjen e masave administrative ndaj zyrave të këmbimit valutor, si dhe pezullimin ose revokimin e licencës për ushtrimin e veprimtarisë financiare të këmbimit valutor.	Neni 20, dhe neni 21, pikat 1 dhe 2 të rregullores "Për licencimin, organizimin dhe mbikëqyrjen e zyrave të këmbimit valutor"

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS**

VENDIM
Nr. 12, datë 7.2.2024

**PËR
MIRATIMIN E RREGULLORES
“PËR PROCEDURAT E KRIJIMIT DHE SHTYPJES SË MONEDHAVE DHE
KARTËMONEDHAVE PA KURS LIGJOR, PËRKUJTIMORE PËR QËLLIME
NUMIZMATIKE, DHE MEDALJONEVE PËRKUJTIMORE NGA BANKA E
SHQIPËRISË”**

Në bazë të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; nenit 33 pika 3, nenit 39, pikat 1 dhe 2, dhe nenit 43 shkronja “c”, nenit 53, pika 4, paragrafi i fundit, të nenit 14, shkronja “s” të vendimit të Këshillit Mbikëqyrës nr. 42, datë 30.3.2016 “Për miratimin e rregullores “Për organizimin dhe funksionimin e Departamentit të Kërkimeve”; me propozim të Departamentit të Kërkimeve, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë,

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Për procedurat e krijimit dhe shtypjes së monedhave dhe kartëmonedhave pa kurs ligjor, përkujtimore për qëllime numizmatike dhe medaljoneve përkujtimore, nga Banka e Shqipërisë”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohen departamentet e Kërkimeve, Emisionit, Administrimit dhe Burimeve Njerëzore për zbatimin e këtij vendimi.
3. Ngarkohet Departamenti i Kërkimeve për publikimin e këtij vendimi në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.
4. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, udhëzimi “Mbi procedurat e shtypjes, rishtypjes dhe të emetimit të monedhave metalike dhe kartëmonedhave për qëllime numizmatike në Bankën e Shqipërisë” miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr. 3, datë 17.1.2007, i ndryshuar, shfuqizohet.

SEKRETARI

ELVIS ÇIBUKU

KRYETARI

GENT SEJKO

KREU I TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Objekti

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave dhe i procedurave që ndiqen nga Banka e Shqipërisë, për miratimin e tematikës, konfigurimit dhe shtypjes së monedhave, kartëmonedhave lek pa kurs ligjor, përkujtime për qëllime numizmatike, dhe të medaljoneve përkujtime, nga Banka e Shqipërisë.

Neni 2 Baza juridike

Kjo rregullore nxirret në bazë dhe për zbatim të:

- a) ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar;
- b) rregullores "Mbi organizimin dhe funksionimin e Departamentit të Kërkimeve", miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr. 42, datë 30.3.2016.

Neni 3 Përkufizime

Për qëllim të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. Banka – është Banka e Shqipërisë;
2. Këshilli Mbikëqyrës – është Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë;
3. Prerje përkujtime - janë prerjet Lek të Bankës së Shqipërisë, në monedha dhe kartëmonedha pa kurs ligjor, përkujtime të shtypura për qëllime numizmatike, me qëllim përkujtimin e përvjetorëve jubilarë me rëndësi mbarëkombëtare; personaliteteve të rëndësishme shqiptare; ngjarjeve të rëndësishme historike, kulturore, sportive, arritjeve, traditave që promovojnë vendin tonë; fenomeneve me interes për shoqërinë, që pasqyrojnë vlera universale, kulturore, etnografike, turistike, artistike, natyrore;
4. Medaljone përkujtime - janë medaljonet e shtypura nga Banka e Shqipërisë për qëllime përkujtime që lidhen kryesisht me historinë dhe mandatin e Bankës apo ngjarje kombëtare jubilarë. Në ndryshim nga monedhat përkujtime, medaljonet nuk kanë të konfiguruar vlerë emërore;
5. Tematikë e prerjeve përkujtime – është subjekti kryesor i trajtuar dhe pasqyruar në të dy anët e kartëmonedhës ose monedhës apo medaljoneve;
6. Specifikimet teknike – është tërësia e elementeve përbërëse të prerjeve përkujtime që përfshijnë: formën, përmasat, peshën, metalin dhe pastërtinë e tij, teknikën e prodhimit, cilësinë e shtypjes dhe karakteristikat e tjera të vendosura në të dy anët e prerjeve;

7. Tirazhi - është sasia e shtypur për çdo prerje përkujtimore;
8. Strategjia e krijimit të monedhave - është "Strategjia e Bankës së Shqipërisë për krijimin e Monedhave pa Kurs Ligjor, Përkujtimore dhe për Qëllime Numizmatike";
9. Kostoja për njësi/copë (monedha, kartëmonedha dhe medaljone) - është vlera në lekë, e cila llogaritet si pjesëtim i shumës aritmetike të të gjitha shpenzimeve të kryera për krijimin, prodhimin dhe transportimin e prerjes përkujtimore, nga momenti i vendimmarrjes në Këshillin Mbikëqyrës, deri në momentin e mbërritjes së tij në Arkën Stok, me sasinë/tirazhin e prodhuar. Për monedhat e prodhuara me ambalazh, kostoja përfshin edhe shpenzimet e ambalazhit;
10. Provë - janë ekzemplarët e parë të prerjeve përkujtimore të prodhuar nga kompania prodhuese, të cilët dërgohen pranë Bankës së Shqipërisë, me qëllim miratimin e kësaj të fundit.

KREU II

PËRZGJEDHJA E TEMATIKAVE DHE VIZATIMEVE TË PRERJEVE PËRKUJTIMORE

Neni 4

Përzgjedhja e tematikave

1. Propozimi i tematikës mbështetet në "Strategjinë e Bankës së Shqipërisë për krijimin e Monedhave pa Kurs Ligjor, Përkujtimore dhe për Qëllime Numizmatike" dhe paraqitet jo më vonë se tre vjet përpara ngjarjes që duhet të përkujtohet në prerjet përkujtimore.
2. Përzgjedhja e tematikave të prerjes përkujtimore kryhet si rregull nga Grupi Ndërinstitucional i Punës, i cili ngrihet me urdhër të Guvernatorit dhe propozim të Departamentit të Kërkimeve. Vendimi për përzgjedhjen e tematikave të prerjeve nga Grupi Ndërinstitucional i Punës i drejtohet Departamentit të Kërkimeve.
3. Urdhri i Guvernatorit duhet të përmbajë të paktën:
  - a) objektin e punës së grupit sipas pikës 2 të këtij neni;
  - b) përbërjen e grupit sipas pikës 5 të këtij neni;
  - c) datën e fillimit dhe të përfundimit të punës së grupit; si dhe
  - d) shpërblimin për punën e kryer, që përfshin konsulencën mbi sugjerimin e tematikave dhe vlerësimin e vizatimeve për anëtarët e Grupit Ndërinstitucional të Punës, të cilët nuk janë punonjës të Bankës së Shqipërisë, deri në masën e një page bazë mujore të pozicionit "kryespecialist I".
4. Ndryshe nga përcaktimet e pikës 2 të këtij neni, në raste jubilarë kombëtare dhe përvjetorësh të institucionit të bankës qendrore, përzgjedhja dhe propozimi i tematikës për miratim pranë Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë kryhet me propozimin e Departamentit të Kërkimeve.
5. Grupi Ndërinstitucional i Punës përbëhet nga 7 anëtarë, ku 3 anëtarë përfaqësojnë Bankën e Shqipërisë dhe 4 anëtarë të tjerë të jashtëm, të cilët përfaqësojnë institucione qendrore të kulturës, arteve, historisë, koleksionimit dhe institute studimore të gjuhësisë,

- albanologjisë, natyrës, sportit etj. Grupi Ndërinstitucional i Punës kryesohet nga Departamenti i Kërkimeve. Një anëtar i Grupit punonjës i Bankës caktohet "sekretar".
6. Anëtarët e Grupit Ndërinstitucional të Punës, të cilët nuk janë punonjës të Bankës së Shqipërisë, shpërblehen për punën e kryer në bazë të urdhrin të Guvernatorit sipas pikës 3, shkronja "d" të këtij neni dhe pas miratimit të tematikës dhe konfigurimeve të prerjes përkujtimore nga ana e Këshillit Mbikëqyrës.
  7. Mbledhjet e Grupit Ndërinstitucional të Punës janë të vlefshme kur në të marrin pjesë më shumë se gjysma e anëtarëve dhe vendimet merren me shumicë të thjeshtë. Në rastin e votave të barabarta, përcaktuese është vota e kryetarit të grupit.
  8. Vendimi i Grupit Ndërinstitucional të Punës, i cili i drejtohet Departamentit të Kërkimeve, për përzgjedhjen e tematikës përmban të paktën elementet e mëposhtme:
    - a) subjektin kryesor që do të shfaqet në të dyja anët e kartëmonedhës ose monedhës metalike;
    - b) subjektin apo elementet plotësuese që shfaqen në kartëmonedhë ose monedhë metalike;
    - c) tekstin shoqërues që shfaqen në prerjet përkujtimore;
    - d) relacionin shoqërues të vendimit.

Neni 5

Miratimi i tematikës dhe shtypjes së prerjeve përkujtimore për qëllime numizmatike

1. Departamenti i Kërkimeve paraqet për miratim pranë Këshillit Mbikëqyrës tematikën e përzgjedhur nga Grupi Ndërinstitucional i Punës i ngritur për këtë qëllim apo nga vetë Departamenti në rastet e parashikuara përkatësisht në pikat 2 dhe 4 të nenit 4 të kësaj rregulloreje.
2. Këshilli Mbikëqyrës, bazuar në propozimin sipas pikës 1 të këtij neni, miraton shtypjen e prerjeve përkujtimore, duke specifikuar:
  - a) tematikën që do të përfshihet në të dy anët e prerjes përkujtimore;
  - b) vitin e shtypjes;
  - c) vlerën emërore;
  - d) formën dhe përmasat;
  - e) përbërjen dhe pastërtinë e materialit për monedhat;
  - f) tirazhin e shtypjes së prerjes përkujtimore, të ndarë sipas nënfondeve të fondit numizmatik të Bankës së Shqipërisë;
  - g) teknikën e prodhimit dhe cilësinë e prerjes.

Neni 6

Organizimi dhe njoftimi i konkursit për realizimin e vizatimeve

1. Organizimi i konkursit për realizimin e vizatimeve të prerjeve përkujtimore bëhet nga Departamenti i Kërkimeve.
2. Konkursi për përzgjedhjen e vizatimeve organizohet i hapur me konkurrentë brenda vendit, si dhe duke ftuar në mënyrë

- të drejtpërdrejtë artistë të rinj e të afirmuar kombëtarë apo kompani të huaja të specializuara në dizenjimin dhe shtypjen e kartëmonedhave ose monedhave metalike, me të cilat Banka ka pasur eksperiencë të mëparshme kontraktore. Konkursi zhvillohet në çdo rast, edhe në rastin kur paraqitet vetëm një konkurrent.
3. Konkursi shpallet përmes publikimit të njoftimit të hartuar nga Departamenti i Kërkimeve, në faqen zyrtare (web) të Bankës së Shqipërisë dhe në rrjetet sociale të saj.
  4. Njoftimi ose ftesa përmban të paktën elementet e mëposhtme:
    - a) objektin (qëllimin) e konkursit për vizatimet;
    - b) masën e shpërblimit për vizatimin/et e shpallur/a fitues/e;
    - c) kushtin e transferimit tek Banka të së drejtës së autorit në përputhje me ligjin "Për të drejtën e autorit" për vizatimet, si dhe të drejtën e Bankës për të kërkuar ndryshime në vizatim;
    - d) kontaktet në Bankën e Shqipërisë, vendin dhe afatin e tërheqjes së informacionit sipas pikës 5 të këtij neni;
    - e) vendin dhe afatin e paraqitjes së vizatimeve.
  5. Banka e Shqipërisë u vë në dispozicion konkurrentëve, informacionin e mëposhtëm:
    - a) të dhënat teknike të prerjes përkujtimore;
    - b) vlerën emërore;
    - c) tematikën, duke përfshirë elementet plotësuese dhe tekstet shoqëruese, si dhe përshkrimin e kontekstit të saj; si dhe
    - d) materiale të tjera orientuese për realizimin e vizatimit.
  6. Në rastin e ftesave të drejtpërdrejta drejtuar kompanive të huaja të specializuara në dizenjimin dhe shtypjen e kartëmonedhave ose monedhave metalike, me të cilat Banka ka pasur përvoja ose marrëdhënie kontraktore të mëparshme, informacioni sipas pikës 5 të këtij neni përfshihet në ftesën për pjesëmarrje drejtuar kompanive.
  7. Afati përfundimtar për tërheqjen e informacionit sipas pikës 5 të këtij neni caktohet nga Grupi Ndërinstitucional i Punës, por ky afat nuk mund të jetë më pak se 15 ditë nga data e njoftimit në faqen zyrtare të Bankës së Shqipërisë.
  8. Afati për paraqitjen e vizatimeve përcaktohet nga Grupi Ndërinstitucional i Punës, por ky afat nuk mund të jetë më pak se 45 ditë kalendarike nga data e fundit e përcaktuar për tërheqjen e informacionit sipas pikës 7 të këtij neni.
  9. Masa e shpërblimit për realizimin e konfigurimeve të të dyja anëve të një prerjeje përkujtimore për artistin/tët fitues caktohet në urdhrin e Guvernatorit dhe është deri në një pagë bazë mujore të pozicionit "drejtor" në Bankë. Në rastet kur një artist është shpallur fitues vetëm për një anë të prerjes, përfiton si shpërblim deri në $\frac{1}{2}$ e masës së shpërblimit.
  10. Ndryshe nga përcaktimet e pikave 1-9 të këtij neni, Banka e Shqipërisë, në raste jubilarë, mund të realizojë dizenjimin e prerjeve përkujtimore me burime njerëzore të brendshme në zbatim të urdhrin përkatës të Guvernatorit, pa shpallur konkurs kombëtar. Urdhri i Guvernatorit në këtë rast duhet të përmbajë të paktën:

- a) emrin e punonjësit/ve;
- b) procedurat që do të ndiqen;
- c) afatin kohor për realizimin e krijimit;
- d) shpërblimin e punonjësit/ve për punën.

Neni 7

Vizatimet/dizajnet dhe procedura e dorëzimit

1. Konkurrentët punojnë vizatimin në mënyrë të lirë me dorë ose kompjuter etj.
2. Vizatimet/dizajnet paraqiten në Zyrën e Arkiv-Protokollit në Bankë, të vendosura në zarf të mbyllur, ku shënohet emri, adresa e plotë dhe numri i kontaktit të konkurrentit, brenda afatit të përcaktuar në shkronjën "e", të pikës 4 të nenit 6 të kësaj rregulloreje, duke plotësuar këto kërkesa të detyrueshme:
  - a) Për vizatimet:
    - i. Të jenë në format jo më të vogël se A4 (210 x 297mm),
    - ii. Një kopje të ketë përmasat reale të prerjes,
    - iii. Të jenë të përkthyeshme (konceptuara) në vëllim;
  - b) Për dizajnin:
    - i. Dizajni i prerjeve përkujtimore duhet të dorëzohet në formë elektronike dhe të printuar, në software-et Adobe Illustrator (në vektorë) dhe i ruajtur në formatet: ai; eps, pdf, psd (sipas mënyrës së punimit),
    - ii. Dizajni duhet të prezantohet i qartë në përmbajtje dhe në formë, me rezolucion të lartë (nëse përdoren imazhe),
    - iii. Elementet grafike duhet të jenë të zbërthyeshme në formatin elektronik vektorial (ose me layers, nëse është punuar në Photoshop).
3. Punonjësi i Zyrës së Arkiv - Protokollit nuk kryen hapjen e zarfit, por mban një evidencë ku shënohet emri i konkurrentit dhe numri i referimit të zarfit.
4. Sekretari i Grupit Ndërinstitucional të Punës bën tërheqjen e zarfeve pranë Zyrës së Arkiv-Protokollit, duke mbajtur një proces verbal ku përcaktohet sasia e zarfeve, emrat e konkurrentëve dhe numrat e referimit të tyre një ditë pune përpara ditës në të cilën është caktuar zhvillimi i konkursit.

Neni 8

Përsëritja e konkursit

1. Në rast se nga zhvillimi i konkursit nuk arrihet të sigurohet përzgjedhja e vizatimeve të prerjes përkujtimore ose nuk paraqitet asnjë konkurrent, konkursi përsëritet edhe një herë tjetër.
2. Në rast se edhe përsëritja e konkursit nuk rezulton e suksesshme, Banka mund të realizojë vizatimet e prerjes përkujtimore me burime të brendshme njerëzore, në përputhje me procedurën e pikës 10 të nenit 6 të kësaj rregulloreje.

Neni 9 Vlerësimi i vizatimeve

1. Grupi Ndërinstitucional i Punës vlerëson vizatimet e paraqitura nga konkurrentët, për të dy anët e prerjes përkujtimore, duke zbatuar kriteret e përcaktuara në këtë rregullore.
2. Vizatimet vlerësohen në mënyrë individuale nga secili prej anëtarëve të Grupit Ndërinstitucional të Punës për secilën anë të prerjes përkujtimore (faqe/shpinë).
3. Vlerësimi kryhet në bazë të kriterëve të mëposhtme:
  - a) vlerësim për idetë krijuese dhe kompozicionale 60 pikë;
  - b) vlerësim për realizimin e vizatimeve për përmbajtjen dhe formën e tyre në funksion të tematikës 40 pikë.
4. Pas vlerësimit nga secili prej anëtarëve të Grupit Ndërinstitucional të Punës dhe bazuar në këtë vlerësim, Sekretari i Grupit Ndërinstitucional të Punës paraqet renditjen përfundimtare të konkurrentëve në bazë të shumës aritmetike të pikëve të marra nga çdo vlerësim individual i anëtarëve për secilën anë të prerjes përkujtimore (faqe/shpinë).
5. Në përfundim të konkurrimit, Grupi Ndërinstitucional i Punës informon Guvernatorin mbi vizatimin/et e vlerësuar/a me numrin më të madh të pikëve, së bashku me relacionin shoqërues.
6. Autori i vizatimit/eve më të mirë/a të përzgjedhur/a nga Grupi Ndërinstitucional i Punës, do ta ripunojë/jnë vizatimin/et me qëllim realizimin e tij/tyre në prerjen përkujtimore sipas kërkesës së Departamentit të Kërkimeve.

Neni 10 Konflikti i interesit

1. Asnjë nga anëtarët e Grupit Ndërinstitucional të Punës nuk duhet të ketë marrëdhënie biznesi apo interesash private me konkurrentët apo lidhje gjaku deri në shkallën e dytë.
2. Anëtarët e Grupit Ndërinstitucional të Punës duhet të deklarojnë ekzistencën ose jo të konfliktit të interesave. Për këtë qëllim, në momentin e përcaktimit të ftesave për kandidatët e huaj dhe përpara vlerësimit të vizatimeve për të gjithë konkurrentët plotësohet deklarata me shkrim nga secili anëtar sipas aneksit 1 bashkëlidhur dhe pjesë e kësaj rregulloreje.
3. Në rastet kur ndonjë nga anëtarët deklaron se ekzistojnë këto lidhje, ata nuk mund të marrin pjesë në vendimin e Grupit Ndërinstitucional të Punës për përcaktimin e fituesit të konkursit.

Neni 11 Tematika dhe dizajni grafik i medaljoneve përkujtimore

1. Departamenti i Kërkimeve propozon tematikat, specifikimet teknike dhe realizon dizajnin grafik për medaljonet përkujtimore.
2. Dizajni grafik, të dhënat teknike, tirazhi, sasi të për fond të

paprekur, fond për dhurata, fond për Muze dhe fond për shitje të medaljonit miratohen me urdhër të Guvernatorit.

KREU III **KONFIGURIMI I PRERJES PËRKUJTIMORE**

Neni 12 **Miratimi i konfigurimit**

1. Departamenti i Kërkimeve paraqet për miratim pranë Këshillit Mbikëqyrës konfigurimin e prerjes përkujtimore të përzgjedhur nga Grupi Ndërinstitucional i Punës, dhe shoqëruar me sugjerimet e Departamentit në rastet kur gjykohet e arsyeshme.
2. Këshilli Mbikëqyrës, bazuar në propozimin sipas pikës 1 të këtij neni, miraton konfigurimin e prerjes përkujtimore, duke vendosur mbi sa më poshtë:
  - a) vizatimet e të dyja anëve të prerjes përkujtimore (bazuar në përzgjedhjen e bërë nga konkurrimi dhe/ose të realizuar nga burimet e brendshme njerëzore të Bankës);
  - b) përmirësimin e konfigurimit/eve të prerjes përkujtimore, me qëllim paraqitjen në mënyrë më të përshtatshme të tematikës dhe/ose reflektimin e risive më të fundit në fushën e shtypjes së monedhave dhe kartëmonedhave.

Neni 13 **Kalimi i të drejtës pasurore të autorit**

1. Pas miratimit të konfigurimit të prerjes përkujtimore nga Këshilli Mbikëqyrës, lidhet kontrata midis Bankës së Shqipërisë dhe autorit të vizatimit/dizajnit fitues për transferimin e së drejtës pasurore të autorit të vizatimit/eve/dizajnit/eve tek Banka e Shqipërisë. Në emër të Bankës, kontrata nënshkruhet nga Zëvendësguvernatori i Parë.
2. Pas nënshkrimit të kontratës si në pikën 1 të këtij neni, Departamenti i Kërkimeve dërgon pranë Drejtorisë së të Drejtave të Autorit, një kërkesë me shkrim për regjistrimin e kontratës për kalimin e të drejtave pasurore të autorit për konfigurimet e prerjes përkujtimore tek Banka e Shqipërisë dhe sigurohet, nëse është e nevojshme ta rinovojë këtë kërkesë.

Neni 14 **Pagesa e bashkëpunëtorëve**

1. Pas miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës të konfigurimit të prerjes përkujtimore kryhet pagesa e anëtarëve të Grupit Ndërinstitucional të Punës sipas përcaktimeve të pikës 6 të nenit 4 të kësaj rregulloreje.
2. Pas kalimit të të drejtës pasurore të autorit tek Banka e Shqipërisë sipas nenit 13, Banka kryen pagesën për artistin/tët fitues, në masën e përcaktuar sipas nenit 6, pika 9 e kësaj rregulloreje. Pagesat për lidhjen e kontratës noteriale dhe për transferimin

e së drejtës së autorit tek Banka e Shqipërisë përballohen nga Banka e Shqipërisë.

KREU IV SHTYPJA

Neni 15

Procedura e shtypjes dhe ndjekja e zbatimit të kontratës

1. Pas miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës të vendimit për shtypjen e prerjes përkujtimore, Departamenti i Kërkimeve, në përputhje me rregulloren "Për procedurat e prokurimit në Bankën e Shqipërisë" paraqet kërkesën pranë Departamentit të Administrimit për nisjen e procedurës së prokurimit për shtypjen e prerjes përkujtimore.
2. Departamenti i Kërkimeve ndjek zbatimin teknik të kontratës për shtypjen e prerjeve përkujtimore. Ndjekësit teknikë të kontratës verifikojnë edhe konfigurimin, legjendat, kutitë, ambalazhet dhe certifikatat sipas kontratës, si dhe i dërgojnë monedhat provë pranë Qendrës Kombëtare të Analizës, e cila, duke përjashtuar verifikimin për llojin dhe cilësinë/pastërtinë e metalit apo karakteristikat e substratit, kryen verifikimet përkatëse sipas përcaktimeve për këtë qëllim në Udhëzimin e Arkës Stok, duke zbatuar rregullat e përcaktuara për analizën e autentifikimit të kartëmonedhave ose monedhave metalike. Pas këtij procesi, ndjekësit teknikë informojnë Departamentin dhe Administratorin përkatës për rezultatet e monedhës provë. Në fund kryejnë pranimin apo refuzimin e provave (samples) sipas përcaktimeve të kontratës lidhur ndërmjet Bankës dhe kompanisë prodhuese.

Neni 16

Lëvrimi dhe verifikimi

1. Departamenti i Administrimit në bashkëpunim me Departamentin e Kërkimeve marrin masa dhe organizojnë procedurën e lëvritit të prerjeve përkujtimore dhe medaljoneve nga prodhuesit sipas kushteve të përcaktuara në kontratën e lidhur mes Bankës së Shqipërisë dhe prodhuesit. Njëri nga ndjekësit teknikë të kontratës nënshkruan dokumentin e transportit nga transportuesi dhe mban një kopje të këtij dokumenti.
2. Pranimi si dhe kontrolli sasior dhe cilësor i prerjeve përkujtimore dhe/ose medaljoneve përkujtimore kryhen sipas udhëzimit për Arkën Stok.
3. Në lidhje me kontrollin sasior e cilësor të prerjeve përkujtimore zbatohen dhe përcaktimet e mëposhtme:
  - a) ndjekësit teknikë të kontratës verifikojnë edhe konfigurimin, legjendat, kutitë, ambalazhet dhe certifikatat për të gjithë tirazhin sipas kontratës;
  - b) Qendra Kombëtare e Analizës, duke përjashtuar verifikimin për llojin dhe cilësinë/pastërtinë e metalit apo karakteristikat e substratit, kryen verifikimet përkatëse të mostrave të

- përzgjedhura nga komisioni i ngritur për këtë qëllim, kundrejt krahasimit me kartëmonedhën ose monedhën provë "sample" të miratuar sipas përcaktimit të pikës 15 të kësaj rregulloreje dhe sipas përcaktimeve për këtë qëllim në Udhëzimin e Arkës Stok, duke zbatuar rregullat e përcaktuara për analizën e autentifikimit të kartëmonedhave ose monedhave metalike;
- c) në përfundim të procesit të kontrollit sasior dhe cilësor, ndjekësit teknikë të kontratës dorëzojnë monedhën provë "sample" (nëse ka të tillë të mbajtur prej tyre veçan dërgesës) tek të ngarkuarit me vlera në Arkën Stok. Procesi i dorëzimit dokumentohet në procesverbalin e kontrollit sasior dhe cilësor të mbajtur nga komisioni;
- d) në rastet kur sasia totale e prerjes përkujtimore dhe/ose medaljoneve së bashku me monedhën/at provë "sample" është e ndryshme nga tirazhi i miratuar sipas nenit 5 të kësaj rregulloreje, Departamenti i Kërkimeve propozon në Këshillin Mbikëqyrës rishikimin e vendimit për tirazhin e shtypjes së prerjes përkujtimore, të ndarë sipas nënfondeve të fondit numizmatik të Bankës së Shqipërisë.

Neni 17 Ruajtja e materialeve pas shtypjes

1. Materialet e përdorura për shtypjen e prerjeve përkujtimore dhe/ose medaljoneve, pas përfundimit të procesit të shtypjes sipas nenit 15 të kësaj rregulloreje, ruhen në Muzeun e Bankës.
2. Objekt i ruajtjes sipas pikës 1 të këtij neni, janë materialet e mëposhtme:
  - a) provat e para (sample) të prerjes përkujtimore dhe/ose medaljoneve ruhen pranë Arkës Stok kur nuk ekspozohen në Muzeun e BSH-së;
  - b) modelet artistike dhe stampat-mëmë të prerjeve, klishetë etj. ruhen në Muzeun e BSH-së.

KREU V RISHTYPJA E PRERJEVE PËRKUJTIMORE DHE MEDALJONEVE

Neni 18 Rastet e rishtypjes

1. Banka rishtyp prerje përkujtimore, në rastet kur ka përvjetor të një tematike të trajtuar më parë dhe/ose e cila ka pasur dhe ka interes për koleksionistët.
2. Prerjet përkujtimore ruajnë të njëjtën pamje me ato ekzistueset, por në to ndryshon "viti" që kanë të shtypur në trupin e tyre.

Neni 19 Miratimi dhe procedurat e rishtypjes

1. Departamenti i Kërkimeve, paraqet për miratim në Këshillin Mbikëqyrës, tematikat për rishtypjen e prerjeve përkujtimore për

- qëllime numizmatike, duke u kujdesur që ato të realizohen në kohën e duhur/përvjetorin e datës/ngjarjes që përkujtojnë.
2. Procedurat e përcaktuara në nenin 15 të kësaj rregulloreje, zbatohen edhe për rishtypjen e prerjeve përkujtimore për qëllime numizmatike, pa kurs ligjor.

Neni 20 **Shtypja e medaljoneve përkujtimore**

Procedura e shtypjes së medaljoneve realizohet në përputhje me rregulloren "Për procedurat e prokurimit në Bankën e Shqipërisë".

KREU VI **DISPOZITA TË FUNDIT**

Neni 21 **Regjistrimi dhe nxjerrja për shitje e prerjeve përkujtimore dhe medaljoneve**

Brenda 3 (tre) muajsh nga momenti i bërjes hyrje në Arkën Stok të prerjeve përkujtimore dhe medaljoneve, Zyra e Marketimit Numizmatik pranë Departamentit të Kërkimeve kryen:

- a) regjistrimin kontabël në sistemin operativ përkatës. Për informacionin mbi të dhënat e shpenzimeve të prerjeve i drejtohet Departamentit të Sistemit të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës;
- b) llogaritjen dhe miratimin e çmimit të shitjes sipas rregullores mbi "Kriteret për caktimin e çmimeve të shitjes të artikujve numizmatikë për shitje"; si dhe
- c) njofton Kabinetin e Guvernatorit dhe palët e interesuara, daljen në shitje të prerjes së re përkujtimore apo medaljonit.

Neni 22

Me hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, shfuqizohet udhëzimi "Mbi procedurat e shtypjes, të rishtypjes dhe të emetimit të monedhave metalike dhe kartëmonedhave për qëllime numizmatike, nga Banka e Shqipërisë", miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës nr. 3, datë 17.1.2007, i ndryshuar.

Neni 23 **Hyrja në fuqi**

Kjo rregullore hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

GENT SEJKO

ANEKS 1

DEKLARATË

Sot, më datë _____.____._____, unë i/e nënshkruari/a, _____, si anëtar/e i/e Grupit Ndërinstitucional të Punës, miratuar me urdhrin nr. _____, datë _____, me objekt _____, deklaroj në përgjegjësinë time të plotë se nuk kam marrëdhënie biznesi, interesa private apo lidhje gjaku deri në shkallën e dytë ose krushqi, me artistët/et pjesëmarrës/e në konkursin e konfigurimeve të monedhës/kartëmonedhës përkujtime dhe nuk kam konflikt interesi me detyrën e ngarkuar si anëtar/e i/e këtij grupi.

Deklaruesi/ja

(_____)

TREGUESI I LËNDËS PËR BULETININ ZYRTAR VËLLIMI 26, NUMËR 1, JANAR 2024

1. Licencë nr. 55, datë 03.11.2023, "Për të vepruar si institucion i parasë elektronike në Republikën e Shqipërisë"
2. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 2, datë 24.1.2024, për miratimin e rregullores "Për organizimin dhe funksionimin e Komitetit për Sistemet e Pagesave"
3. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 3, datë 24.1.2024, "Për miratimin e disa ndryshimeve në kontratën tip për riblerjen e titujve"
4. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 5, datë 24.1.2024 "Për miratimin e Strategjisë të Bankës së Shqipërisë "Për krijimin e monedhave pa kurs ligjor, përkujtime dhe për qëllime numizmatike për 2024-2029""
5. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 6, datë 24.1.2024 "Për miratimin e Strategjisë të Bankës së Shqipërisë për edukimin dhe përfshirjen financiare, 2024-2026"
6. Vendim i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, nr. 7, datë 24.1.2024 "Për miratimin e delegimit të kompetencës për nënshkrimin e marrëveshjes së bashkëpunimit midis Bankës së Shqipërisë dhe Akademisë së Sigurisë"